

DUBBELPUNT

België -Belgique
P.B.
8000 Brugge 1-2
4/121
P409362

Tijdschrift van en voor Chiroleiding | verschijnt maandelijks, niet in juli en augustus |
nr. 2 | oktober 2004 | Chirojeugd Vlaanderen vzw | v.u. & afzendadres: H. Bouwen, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen |

de HERFST NatuurLeuk!

KRINKEL 2004: DE FOTO'S
in het hart van deze Dubbelpunt

Vlaanderen 1934 - 2004

"Laat het patronaat dan dadelijk die knapen werpen in een stroming van leven en beweging, die ook langs haar godsdienstige zijde die jongens op die ouderdom ten volle interesseren kan; kijken en leven doet; ze met spel en zang, bij wintertij en zomerhitte de open-lucht injaagt..."

Zeventig jaar geleden, in oktober 1934, verscheen het eerste nummer van een volledig nieuwe editie van Het Katholiek Patronaat, de verre voorloper van Dubbelpunt. Met dit nummer kondigden Jos Cleymans en de proosten van de patronaatswerking voor de vijf bisdommen een "Nieuw leven" aan voor de patronaten. Ze stelden de Chiroromaniek voor als thema om rond te werken: Christus als koning en de jeugd als zijn ridders. In de jaren veertig zou dit idee de kern zijn om een hele jeugdbeweging rond te bouwen.

Sinds 1934 is er in Vlaanderen veel veranderd, gelukkig maar. Fascisme, dictatuur, de 'dreiging van het communisme', die in Vlaanderen ook de Chiro beïnvloedden, zijn grotendeels verdwenen uit Europa. De Kerk of toch de manier waarop vele Vlamingen geloven, is sterk veranderd. De Chiro is als beweging nog steeds christelijk geïnspireerd, maar geen strijdend bataljon meer op het slagveld van de 'Katholieke Actie'.

Is alles verbeterd sinds 1934? We zijn zeker véél rijker. Maar het nieuwe jaarthema NatuurLeuk wijst ook op de milieuproblematiek. Jongeren die zich engageren om een Chirogroep te laten draaien, lijken soms minder dik gezaaid. En laat de verdamping van het geloof geen gapend leeg gat achter? Ook de vrijzinnige verenigingen boeren immers achteruit. Niemand kan een duidelijk beeld schetsen van waar we met de samenleving naartoe moeten. De prestatiedruk op de Vlamingen is ondertussen loodzwaar. Ze kunnen daardoor bijvoorbeeld al niet meer het aantal kinderen 'kopen' dat ze voor ogen hebben. En dát is natuurlijk niet goed voor ons! Zullen er in de toekomst nog wel genoeg jongeren zijn voor de jeugdbewegingen? Zal er in 2074 een Chiromedewerker zijn om over óns een stukje te schrijven?

Joris

he he herfst

Zoals beloofd besteden we dit jaar enkele nummers bijna volledig aan het jaarthema NatuurLeuk! En deze keer dompelen we ons onder in de herfst. Je weet hopelijk wel dat de herfst een seizoen is, maar wat valt er nog meer over te weten? Een heleboel natuurlijk, dat lees je op de volgende pagina's! Je vindt er inspiratie voor een herfstactiviteit, planten en dieren om een tocht extra boeiend te maken en weetjes om indruk te maken op je leden (of je lief). Verder alles wat je wilde weten over het bos, inclusief enkele geslaagde spelen, want daar is de herfst zeer geschikt voor. En dan nog een activiteitenkalender voor als je een zondag echt eens de NatuurLeuk!e toer op wilt en natuurlijk een fijn jaarthemaverhaaltje voor het slapengaan...

Wacht dus nog even voor je aan je winterslaap begint, want eerst is er nog het herfstnummer van Dubbelpunt!

OPROEP - DRINGEND - ZEKER LEZEN!

Dubbelpunt is een maandblad van, voor en door Chiroleiding. Om dit nog concreter te maken, lanceren we dit jaar enkele wedstrijdjes om onze buitenkant wat meer persoonlijkheid te geven.

Voor Dubbelpunt januari zijn we daarom op zoek naar een leuke **cover!** Het thema van dat nummer is traditiegetrouw 'bivakthema's'. Als je een leuke **foto** hebt van een **bivakthema**-toneeltje, -spel, -feest of wat dan ook (als het maar met bivakthema's te maken heeft): stuur hem op naar **Dubbelpunt, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen** (steek er je eigen adres bij en dan krijg je hem ook terug) of e-mail een digitale foto van zo'n 5 megapixel (300 dpi bij 30 op 20 cm) naar **dubbelpunt@chiro.be**. Het maakt niet uit of het van dit jaar is of één van de vorige zomers. Zorg wel dat je foto bij ons is **vóór 1 december 2004**.

De beste inzending zal dus te bewonderen zijn op de voorkant van Dubbelpunt januari.

Enorm bedankt en eeuwige roem staat jullie te wachten!

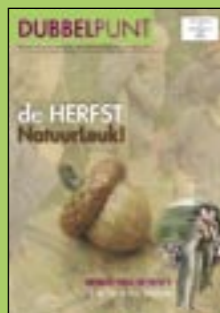

DUBBEPUNT

nr. 2 • oktober 2004

Dubbelpunt verschijnt maandelijks, maar niet in juli en augustus. Een jaarabonnement kost € 10,50 en kan aangevraagd worden bij Chirojeugd Vlaanderen, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen. Tel 03-231 07 95 - Fax 03-232 51 62, abonnementen@chiro.be Email: dubbelpunt@chiro.be Redactieadres: Andy Demeulenaere, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen Eindredactie: Andy Demeulenaere Redactie: Koen Baert, Jurgen Gaeremyn, Joris Vanderborght, Riet Van de Walle, Katrijn Geldof, Kate Crauwels en Klaartje Van Loy.

Taalnazicht: Bart Boone Foto's: archief, plaatselijke groepen Tekeningen jaarthema: Jel Vormgeving: Jan Van Bostraeten Drukkerij: Vanden Broele, Brugge Dubbelpunt wordt gedrukt op chloorvrij gebleekt papier Giften: giften aan Chirojeugd-Vlaanderen vzw kunnen gestort worden op rekeningnummer 000-0150728-87.

DOSSIER Herfst	3
Wat zie je in de herfst	4
NatuurLeuk! in het bos	10
Braakbal	8
Panelgesprek	9

Jaarthemaverhaal	14
Afdelingen	
Ribbels	18
Speelclub	20
Rakwi's	22
Tito's	28
Keti's	30
Aspi's	32
BCV: Marc Tijsmans	34
Internationaal	36
Dag van de jeugdbeweging	38
Door het zure heen	39
Chiro-info	40
Gesprokkeld	42
Vorming	44
Verse groentjes	46

Er bestaat geen woord dat rijmt op HERFST ...

De herfst is een boeiend jaargetijde. Verspil je tijd niet met weemoedig nadenken over het heengaan van de zomer, want daardoor mis je wel een pak animatie! In dit seizoen zit een mix van windstille dagen, grijze en kille mist, maar ook strakblauwe luchten met vogelgeluiden. En de kleurenpracht van herfstbladeren, gecombineerd met alle soorten vruchten en zaden, bizarre creaties uit de paddestoelenwereld en schitterende parelsnoeren van spinnetjes. Maar ook onweersbuien en hevige stormen of wintergasten uit het hoge noorden. Een heleboel activiteit, dus waarom zou je er zelf niet aan meedoen?

HOE ZIT DAT EIGENLIJK MET DIE SEIZOENEN?

Heb je er ooit bij stilgestaan dat het wel raar is dat de dagen na de zomer 'zomaar' korter worden en dat daarbij ook de temperatuur daalt? Is het niet raar dat het nu in Australië stilaan weer lente wordt? Dat komt door de baan van de aarde rond de zon en de stand van de aardas. De aardas loopt van de noordpool tot de zuidpool. Die as staat een beetje schuin ten opzichte van de zon. Daardoor komt de zon in de zomer hoger aan de hemel en schijnt ze langer en feller. In de winter komt de zon minder hoog waardoor het minder lang licht is en kouder wordt.

DE STERRENHEMEL OP Z'N HERFSTS

Dat de dagen korter worden heeft ook zo zijn voordelen. Nu heb je meer tijd om naar de sterren te kijken! Heel wat sterrenkijkers halen deze dagen dan ook hun hartje op. Pegasus en Andromeda (met Andromedanevel) zijn typische herfststerrenbeelden. Pegasus of het gevleugelde paard bestaat uit veertien sterren waarin je een omgekeerd half paard

kunt herkennen. In het lijf van het paard staan vier sterren die het herfstvierkant worden genoemd. De legende vertelt dat Pegasus door de krijger Bellerophon werd getemd. Omdat Pegasus met zijn sterke vleugels hoog kon vliegen, wilde Bellephoron naar de hemel rijden. Maar de goden hadden niet zo graag dat een mens hun woonplaats kwam bezoeken. Daarom gooiden ze Bellephoron van het paard en sindsdien staat Pegasus alleen aan de hemel.

Vlakbij Pegasus staat Andromeda, de geketende maagd. Ze delen zelfs één ster! Het hoofd van Andromeda is één van de hoeken van het vierkante lijf van Pegasus. Dit is tegelijk ook de helderste ster van het sterrenbeeld. Andromeda was de dochter van Cassiopeia en Cepheus, de koning van Ethiopië. Cassiopeia vertelde aan iedereen dat ze mooier was dan de zeenimfen. Dat was niet naar de zin van Poseidon, de god van de zee. Om haar te straffen, besloot hij Andromeda te laten verslinden door een zeemonster. Andromeda werd aan een rots vastgeketend. Gelukkig snelde de held Perseus te hulp. Hij bevrijde Andromeda en doodde het zeemonster.

Pegasus en Andromeda kun je het beste zien als je naar het zuiden kijkt.

ONS MATERIAAL GROEIT NIET AAN DE BOMEN, HOOR! OF TOCH WEL?

Bomen zijn misschien wel op hun mooist in de herfst, omdat ze dan pas hun **echte kleuren** laten zien. In de lente en de zomer zijn de boomkruinen groen, omdat in de bladeren bladgroenkorrels zitten. Deze korrels zorgen ervoor dat de boom voedsel heeft om takken, bloemen, vruchten en bladeren te maken. Uit koolstofdioxide (CO₂) en water wordt in het blad onder invloed van zonlicht glucose gemaakt. In de herfst krijgen de bladeren minder energie (de zon schijnt niet zo hard meer) en maken ze minder voedsel aan. Ze verdampen wel nog water en daardoor zou de boom kunnen uitdrogen. Gelukkig heeft Moeder Natuur hier een goede oplossing voor: haal gewoon dat bladgroen uit die bladeren, zodat ze niet meer actief zijn! Als dat verdwijnt zie je alleen nog de rode en gele kleuren die in het blad zitten. Uiteindelijk valt het blad ook af. De boom vormt een dun laagje kurk tussen het blad en de twijg waarop het zit. Op die manier kan er geen water meer aan het blad en valt het af (al of niet geholpen door wat regen en wind).

Naast bladeren vind je ook ander NatuurLeuk!s aan een boom, zoals **noten, vruchten, bessen en zaden**. Dit zijn de gedroomde leventjes, pionnen, verf, afbakening, codes, kentekens, wegwijzers, enz. Je moet het bovendien niet meesleuren! P.S.: het record kersenpitspuwen is 28,98 meter.

NatuurLeuk!

Vlaggenroof NatuurLeuk!

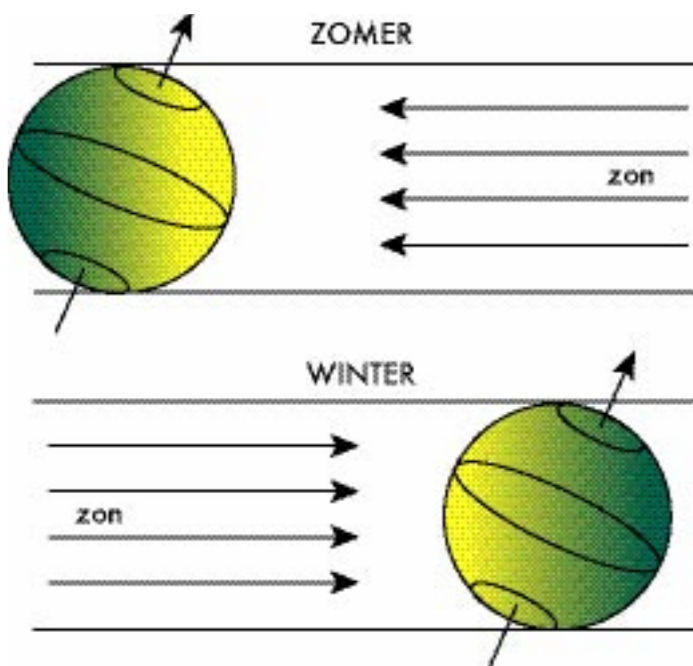
Je verzamelt eerst kleine voorbeelden van bladeren, bloemen, zaden van bomen en struiken in de buurt (niets afbreken). Er zijn ongeveer 7-10 soorten nodig. In twee ploegen ga je een eindje uit elkaar staan en krijgt elke speler in de ploeg een nummer. De verzamelde blaadjes of vruchtjes van de verschillende bomen en struiken leg je op een rij in het midden tussen de twee ploegen. De spelleider roept nu eerst de boom- of struiksoort en dan een nummer. De twee nummers van elke ploeg lopen naar het midden en proberen als eerste het juiste takje, blaadje, vruchtje te pakken. Wie eerst is, wint twee punten, neem je iets verkeerd, dan gaan er twee punten af.

Vechten met natuurproducten

Dit spel speel je in twee of meer ploegen. Je zoekt eerst per ploeg zoveel mogelijk natuurlijke elementen, maar houdt ze verborgen voor de anderen (bvb. in een trui of rugzak). Hoe origineler of uitzonderlijker de elementen, hoe meer kans om te winnen, maar ook veel voorkomende elementen moeten verzameld worden, omdat het de grootste verscheidenheid is die telt. Dan speel je het kaartspel 'vechten'. Om beurten legt elke ploeg een voorwerp op het doek. Kan de andere ploeg dit ook laten zien, dan legt ze dit erbij. Dit gaat door tot iets uit de zak wordt gehaald dat de ander niet heeft. Die ploeg heeft dan één punt. De beurt is dan aan de volgende. Het spel duurt tot er geen 'kaarten' meer zijn.

Kastanjevuurwerk

Verzamel een heleboel kastanjes en plak met plakband aan elke kastanje een gekleurd lint of stukje touw. Iedereen van de groep houdt één of meer van deze kastanjes in de hand. Op het afgesproken teken gooit iedereen zijn kastanje(s) zo hoog mogelijk in de lucht. Dit lukt ook met eikels of dennenappels.

ONWEE(R)TJE

Het bekende gerommel dat je na de bliksemflits hoort is de donderslag. De donderslag komt altijd na de bliksemflits. Tegen de tijd dat we de donderslag horen, is de bliksemflits allang voorbij. Dat komt omdat geluid zich langzamer beweegt dan het licht. Geluid legt 1000 meter af in 3 seconden. Als we de tijd tussen de bliksemflits en de donderslag opnemen, kunnen we dus uitrekenen hoever het onweer is verwijderd. Volgt 3 seconden na de flits de donderslag, dan is het onweer dus 1 kilometer verderop. Bij 6 seconden is het onweer 2 kilometer verderop, bij 9 seconden 3 kilometer en zo verder.

EN DAN NU: HET WEER!

Bij 'herfstweer' denkt de ene aan gure en kille wind, met storm en regen. De andere denkt aan een zacht zonnetje, met een frisse blauwe achtergrond of wat mist in de verte. Maar wie heeft nu gelijk?

Meer wind komt inderdaad voor, omdat de verschillen in temperatuur tussen ons en de tropen groter worden, waardoor er 'diepe depressies' ontstaan met bijhorende windstromen. Anderzijds kan het zelfs in oktober nog gemakkelijk 20-25°C worden. Een heel rustig en nevelig weertype is ook heel karakteristiek voor het najaar. En ook sneeuw behoort tot de mogelijkheden. De herfst is gewoon een overgangsseizoen, met alle mogelijke contrasten. Laat het weer je in ieder geval niet binnenhouden, maar doe eens iets met regen, wind of mist!

WELKE DIEREN KRUISEN JE PAD?

Heb je het geluk om in een omgeving met veel bossen met open plekken te wonen? Dan kun je nu wel eens een **ree** ontmoeten (je moet natuurlijk wel stil zijn). Dit zoogdier van ongeveer een meter groot eet knoppen, bramen, bladeren, paddestoelen en eikels. Kijk dus goed rond of je sporen van hun geknabbel kan terugvinden. Soms tref je onder enkele lagen struiken of bomen hun slaap- of rustplaats. Je ziet dan een klein kuiltje in de grond, waar de planten plat liggen. Je herkent een ree het beste als zij van je wegvlucht: op haar billen is er een lichtere plek: de spiegel. De jongen van een ree krijgen in november een 'bambi'-look (witte vlekjes).

Vlinders in de herfst? Jawel hoor, de **Atalanta** (*voluit Vanessa Atalanta*) durft al eens hier te overwinteren. De meeste trekken wel naar het Middellandse Zeegebied. Je herkent deze vlinder gemakkelijk: hij heeft zwarte vleugels met vier oranje strepen en witte vlekjes. Je kunt hem terugvinden in boomgaarden, bosranden, maar ook in parken en bloementuinen.

Vogels tref je in de herfst in groten getale aan. Onze eigen trekvogels blazen dan immers verzamelen om warmere oorden op te zoeken. Met tientallen tegelijk vliegen ze in sierlijke orde weg na een zangfestijn in een boom of op de elektriciteitsdraden. Je vraagt je af wie dan beslist om bijvoorbeeld rechtsaf te slaan... Ondertussen trekken ook meer noordelijke vogelsoorten deze richting

uit. Sommigen blijven hier en andere zijn gewoon op doortocht. Dat de struiken en bomen vol bessen en zaden hangen is dan ook mooi meegenomen, even bijtanken kan geen kwaad. In het bos, je tuin of park kun je dan ook hele groepen de acrobaat zien uithangen om zaadjes te bemachtigen.

IK HEB MIJN VOGEL GEZIEN!
Vogels determineren voor beginners

Enkele vogels die je kan spotten in **bos, tuin of park**.

▶ Vogels kleiner dan een mus (9-13 cm):

▶ met een blauwe kop en gele buik: **pimpelmees** (een actief vogeltje dat razendsnel insecten vangt, niet mensenschuw),

▶ met een zwarte kop en zwarte streep op de buik: **koolmees** (groter dan het vorige, levendige en nieuwsgierige vogel die graag op voertafeltjes komt).

▶ Vogels zo groot als een mus (14-15 cm):

▶ bruine, huppende vogeltjes: **mussen** (brutale vogels, die overal durven komen om eten mee te pikken),

▶ helder oranje-rode borst: **roodborstje** (opgewekt, nieuwsgierig vogeltje dat graag zingt, maar fel zijn territorium verdedigt),

▶ witte streep op vleugel en langs de staart: **vink** (deze vogels lopen rond en scharrelen in groep onder bomen of struiken, in tegenstelling tot de mussen zoeken ze liever geen mensen op).

▶ Vogels met een grootte van 20 tot 27 cm:

▶ zwart met gele snavel: **merel** (het vrouwtje is bruin, merels zoeken op de grond naar wormen en insecten en zingen graag hoog in de bomen, ze durven in de buurt van mensen komen zolang er schuilplaatsen zijn),

▶ gespikkeld verenpak (wit in winter, gekleurd in zomer): **spreeuw** (meestal in grote groepen, zwerfvogels, slaat de maat terwijl hij zingt).

▶ Nog grotere vogels (30-60 cm):

▶ zwarte veren en 'kraa-kraa' roepend: **kraai** (vind je overal, eet afval, dierenresten (langs wegen), eieren en kikkers),

▶ zwart, donkerblauw en donkergroen verenpak met witte buik en lange staart: **ekster** (een opvallende vogel die altijd kleine afstandjes vliegt, met spottende roep, takkennesten).

GRIEZELS OP ACHT POTEN

Spinnen kun je het ganse jaar wel vinden, maar in de herfst vallen ze extra op omdat de ochtenddauw hun prachtige webben versiert met fijne druppeltjes. De vrouwelijke spinnen weten heel goed wanneer een prooi of mannetjesspin haar web betreedt. Sommige mannetjesspinnen hebben daarom een speciaal "Eet-me-niet-op"-signaal als ze op het web komen. Probeer eens om met twee aan elk uiteinde van een elastiekje, net zoals spinnen te communiceren. Houd het elastiekje gestrekt en 'loop' erop met je vingers. Doe dit ook eens met je ogen dicht. Kan je voelen of je web betreden wordt?

Maak een spinnenglijder

Een leuke knutselactiviteit voor de speelclub of rakwi's.

Wat heb je nodig: potloden of stiften, plakband, rietjes, visdraad of touw, een schaar, stevig blad papier of dun karton, pijpenragers.

Vouw je blad in twee. Teken de omtrek van een halve spin (zonder poten) erop, knip het uit en vouw het terug open. Zo heb je een symmetrische spin. Versier de spin zoals je zelf wil. Knip een stuk van het rietje, zodat het op de buik van de spin past. Plak het rietje verticaal op de achterkant (opening naar boven). Plooi de pijpenragers om poten te maken en plak ze achteraan op de spin. Knip de rest van het rietje in de helft. Knip 5 m touw of visdraad af en maak op de uiteinden de stukken rietje vast. Trek het touw door het rietje achteraan op de spin, zodat de twee uiteinden aan de onderkant zijn. De lus bovenaan maak je vast aan de

muur of in een deuropening. Als je nu de twee uiteinden van het touw uit elkaar trekt, glijdt je spin naar boven.

OP EEN GROTE PADDESTOEL...

Noem één paddestoel en het wordt waarschijnlijk die rood-met-witte-stippen vliegenzwam. Of misschien ben je al eens een keertje bijna flauwgevallen van de geur van een stinkzwam

of weet je enkele leuke elfenbankjes in het bos...

Er zijn natuurlijk nog veel meer andere soorten,

de ene al kleurrijker of "geurrijker", dan de andere.

De herfst is het ideale seizoen om paddestoelen te bewonderen. Bewonderen lukt het beste als je ze gewoon laat staan. Heel wat paddestoelen zijn immers beschermd of giftig.

PADDESTOELNWEETJES

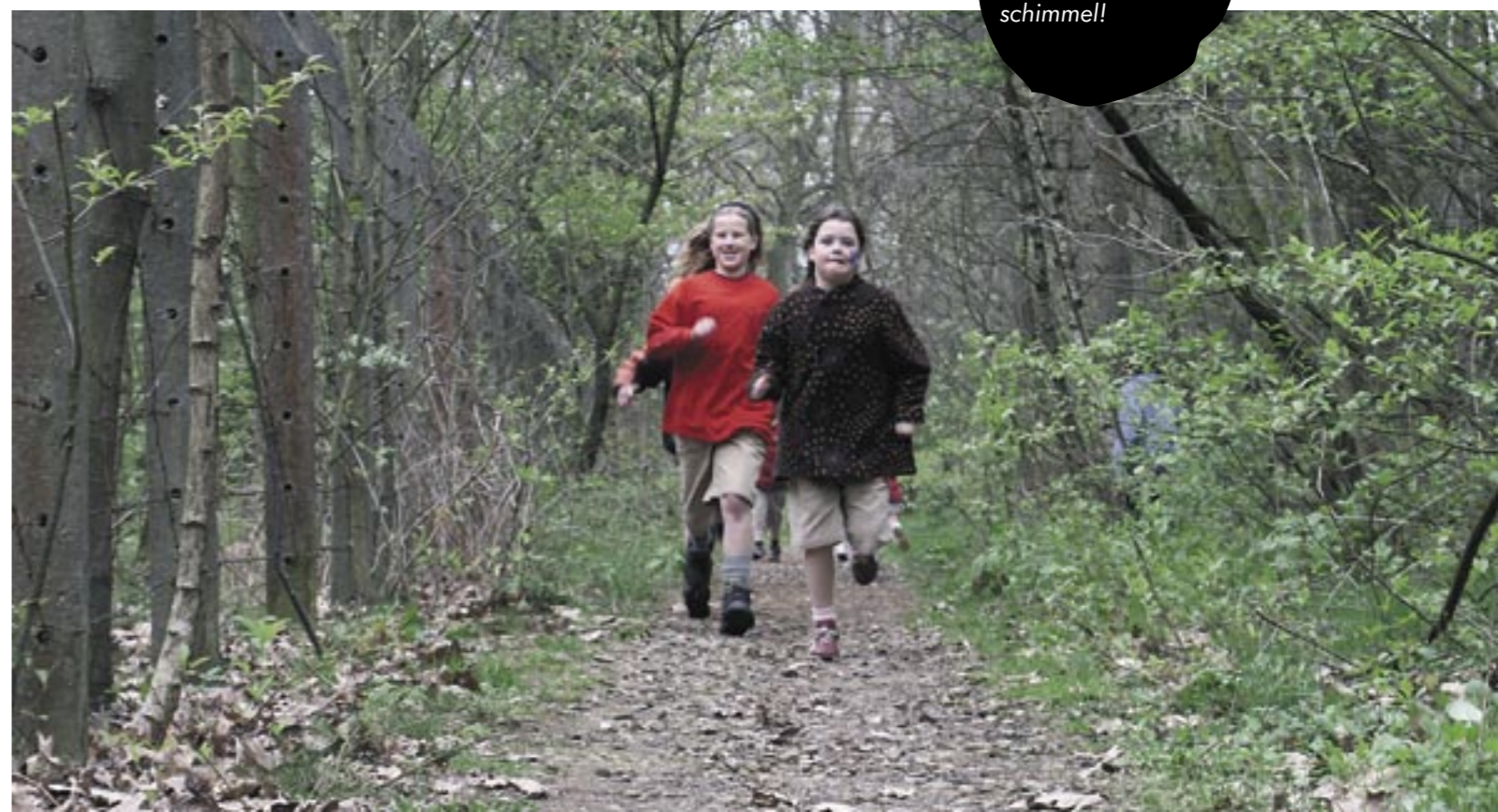
▶ **Schimmels** leven in de bodem of in dood hout. Ze bestaan uit een netwerk van hele fijne draadjes. Vaak zie je ze pas als ze vruchten vormen, dit zijn de paddestoelen. Het gewicht van alle schimmels in een stukje bos is groter dan het gewicht van alle dieren (ook zoogdieren!) in datzelfde stukje bos!

▶ Een '**heksenkring**' ontstaat doordat sommige schimmels vanuit het middelpunt naar buiten groeien, op zoek naar voedsel. Zo vormen de zwamdraden een cirkel. Na een tijdje sterven de middenste af en verschijnen enkel aan de buitenkant paddestoelen. Vroeger dacht men dat dit de

sporen waren van heksen die op die plaats gedanst hadden...

▶ **Kweek zelf** je paddestoelen! Laat een stukje sinaasappel, brood of kaas onder een stolp enkele dagen op een warm plekje liggen. Een banaan geeft je op de duur een knalroze schimmel!

Natuurlijk!

HEKSENKRING (HK)

■ Er is iets vreemds aan die nieuwe leidster. Is het omdat haar smaragdgroene ogen als het ware door je heen kijken? Of misschien is het wel haar tijdloze kledij die tegelijk vreemd en aantrekkelijk is. Ze komt maar in haar element als de nacht valt, maar valt daardoor niet uit de boot in een Chirogroep. Toch weet ze haar ribbeltjes te betoveren met magische activiteiten en adembenemende avonturen. Om het kort te zeggen, leidster Ursula heeft iets over zich.

"Ik zal mijn ribbels inleiden in de duistere wereld van de magie", zo kondigt Ursula haar activiteit voor komende zondag aan. De brief aan de leden is al even mysterieus, iedereen moet passende kledij bij hebben. Amper kwart voor twee, komen ze al allemaal op de proppen: een puntige muts en een toverstaf behoren tot de verplichte rekvisieten. De kleine Gwendoline heeft zelfs sproeten op haar gezicht bijgetekend, want "dat hoort voor een echte heks", zo weet ze ons trots uit te leggen. Tegen twee uur kraakt de ribbeldeur open en Ursula staat er in vol ornaat, de rook sluiert langs haar voeten de ene trede af: "Knibbeltje, knabbeltje, knuisje, kom allemaal maar binnen in mijn huisje." Het klinkt zowaar alsof ze schuurpapier gegeten heeft.

Meer zien we ook niet, want ook wij moeten met onze leden beginnen aan de activiteiten. Vanavond horen we wel hoe haar eerste zondag meegevallen is. Als we tegen drieën het terrein inpalmen voor onze pleinspelen, slaagt dat mysterieuze heksenkamertje er regelmatig in onze aandacht af te leiden. Eens verschijnen allemaal gekleurde lichtvlekken op de gitzwarte gordijnen, dan is het de cadans waarmee spreuken opgezegd worden... Er gaat een vreemde kracht uit van het lokaal, waar onze ribbeltjes in handen zijn van onze nieuwe leidster.

Alles went na een tijdje, en tegen half vier schrikken we niet meer van lichtflitsen en rook van onder de deur. Ook het ritmische gedreun van de tweëndertig kinderstemmertjes, glijdt langzaam naar de achtergrond: "machten van de natuur, zet ons in vuur, laat haar verdwijnen en als kikker opnieuw verschijnen." Tot plots de deur openzwaait, Gwendoline krijsend naar buiten spurt en schreeuwt: "Onze leidster is veranderd in een kikker! Onze leidster is veranderd in een kikker!" Ook de andere ribbels stuiven het lokaal uit, helemaal in paniek.

Het enige wat nog klinkt in het verduisterde lokaaltje, is een gekwaak terwijl een klein lampje alle aandacht richt op een donkergroene kikker, prijkend op een zwart fluwelen laken...

...en onder dat laken het zachte geronk van Ursula die dringend wat slaap moet inhalen. Het is betoverend hoe mooi ze daar ligt...

Zonder elektriciteit: de max!

Eén van de belangrijkste dingen die op Krinkel nagestreefd worden, is 'soberheid'. Valt het mee zo sober te leven?

Lieve: In het begin was het wel wennen, maar ondertussen ben ik het gewoon en valt het wel heel goed mee.

Stefanie: 't Is eens iets anders dan altijd maar die luxe en 't doet eigenlijk wel eens goed.

Mitch: Door het gebrek aan warm water begint iedereen wel een beetje te stinken, maar omdat het bij iedereen zo is, merk je dat toch niet.

Proberen jullie zelf op kamp ook sober te leven?

Six: Aan tafel drinken we altijd water dat we zelf gezuiverd hebben met een tabletje en we wassen ons met ecozeep in de rivier. Op het gebied van eten vond ik zelfs dat we niet zo sober moesten leven. We hebben hier zelfs een vispannetje en barbecue gegeten. Dat soort dingen eten we op kamp niet hoor.

Stefanie: Wij hebben meestal wel douches, maar we proberen het gebruik toch te beperken tot maximum twee douchebeurten in tien dagen.

Heb je hier op Krinkel nieuwe dingen geleerd op het vlak van soberheid die je ook in je eigen groep zou willen toepassen?

Bart: Het kampeven zonder elektriciteit en muziekinstallatie vind ik wel voor herhaling vatbaar. En de West-Vlaamse waterzuiveringsinstallatie vind ik ook schitterend om eens uit te proberen op kamp.

Tim: Ik vind ook het leven zonder elektriciteit en alle oplossingen die gezocht worden voor de verlichting, met kaarsen en zo, de max!

Six: Ik vind het ook goed dat er peukenpotjes gebruikt worden, zo blijft het toch overal wat proper.

Lieve: Ik ben onder de indruk van het feit dat er hier in sommige kampkringen geen echte stoelen of banken zijn, maar zelfgemaakte tafels. In mijn bijna twintigjarige Chirocarrière heb ik hier op

Krinkel voor het eerst leren sjorren.

Soberheid is natuurlijk ook niet altijd heel makkelijk om mee te leven. Zijn er dingen die jullie écht gemist hebben?

Mitch: Ik ben graag op de hoogte van de actualiteit, dus heb ik het Nieuws wel wat gemist.

Benjamin: Warm water natuurlijk en ook wel de mogelijkheid om je gewoon eens rustig te wassen in een bad, maar eigenlijk valt dat nogal mee!

Dries: Ik heb vooral droge sokken en een frisse lijfgeur gemist.

Six: De zon! Ik denk dat het veel makkelijker is om sober te leven als het wat warmer is.

Tim: Ik heb echt niets gemist. Het is een andere manier van leven die je dwingt tot inventief zijn en dat vond ik eigenlijk wel de max. We gaan volgend jaar ook voor het eerst op volledig tentenkamp en willen dan ook zoveel mogelijk de elektriciteit buitensluiten. Kaarsjes in plaats van lange lichtkransen bvb., want dat geeft toch een heel andere sfeer, hebben we hier gemerkt.

Tim (Koolskamp), Lieve (Geel ten Aard), Benjamin (Bodegem), Mitch (Zevendonk), Six (Zemst), Dries (Moorseel), Nikki (Roosbeek), Bart (Heestert), Stefanie (Heule) en hun begeleiders Wim en Katrijn van verbond Leuven, vormden op Krinkel samen leefgroep 47. Op de laatste Krinkeldag duwden we hen een dictafoon onder de neus en deden een ferme babbel over een typisch Krinkelthema: soberheid.

NATUURLEUK *in het* BOS

- **Bovenal bemin het bos**
- **Schend groen eikenhout noch mos**
- **Heilig steeds het Woord der Wachter**
- **Laat geen vuil (of leden) achter**
- **Dood geen boom of plant of dier**
- **Beperk lawaai bij het plezier**
- **Neem op voorhand eens een kijkje**
- **Kwetsbare zones? Die ontwijk je**
- **Loop geen 60 km/u**
- **Zo ben je een heer in de natuur.**

Bos! Woud! Bomen in een groepje! Muziek in de oren van zowat elke leidster/leider. Of het nu om een bos bij je bivakplaats gaat, of die enkele kale stammen achter het Chiroheem die ridderlijk tot bos zijn geslagen. Ideeën voor een spel duiken plots zoveel makkelijker op als je weet dat het in een bos gespeeld zal worden. Het biedt immers plaats om te spelen, schaduw, verstopplaats en honderden details om te ontdekken. Een bos is een omgeving die net zo hard leeft als je Chirogroep, dus het lijkt steeds een perfect huwelijk.

Maar hoe vriendelijk ben je dan voor dat bos? Zijn bosbewoners wel zo blij als je hen met je voltallige groep een bezoekje brengt

en zonodig de binnenhuisinrichting wat wil aanpassen? Wat doe je beter wel en niet? En wanneer ga je wettelijk over de schreef?

BOSREGELS

Eventjes checken voor ik met mijn groep het bos intrekt. Ze hebben allemaal een lange broek aan (tegen braamstruiken en teken weet je wel), ze zijn ingesmeerd tegen de zon, mijn materiaal zit in mijn rugzak, de opdrachten hebben we tijdens de middagpauze aan de bomen gehangen en ja, de bosregels, die hebben we ook nog eens herhaald.

HUH? BOSREGELS?

Er zijn inderdaad een aantal do's en don'ts als je bosvriendelijk te werk wil gaan. Soms gaat het gewoon om suggesties, maar er bestaan ook een heleboel wettelijke bepalingen, waarvan je eigenlijk op de hoogte moet zijn voor je je leden een invasie laat uitvoeren.

- ▶ Elk bos is vrij toegankelijk voor voetgangers en rolstoelgebruikers, maar dit enkel op de boswegen. Een bosweg is pas ontoegankelijk als de toegang uitdrukkelijk verboden wordt.
- ▶ Een bosspel naast de boswegen kan, maar alleen in de officiële speelzones.
- ▶ Als je een privé-bos of openbaar bos wil betreden buiten de boswegen en speelzones, heb je de toestemming nodig van de eigenaar. Bij een domeinbos (=openbaar) moet je toestemming vragen aan de woudmeester. (De eigenaar vind je via de gemeente of de boswachter, zie www.bosspel.be)
- ▶ Je mag plaatjes voor een voettocht aan de bomen hangen, maar ze mogen niets beschadigen en moeten binnen de 24 uur na de voettocht verwijderd worden. Op de plaatjes moet duidelijk de datum van de tocht staan, de naam van je groep en naam en adres van de verantwoordelijke. Als je wegaanduidingen wilt ophangen die niet dienen voor een voettocht, heb je toestemming nodig van de woudmeester.
- ▶ Als je jonger bent dan 9 jaar mag je vrij fietsen op boswegen, tenzij anders

bepaald in het toegankelijkheidsreglement van het bos, maar daar vind je aanduidingen van langs de weg. Als je ouder dan negen bent, let je ook best op de bordjes. In de praktijk komt het er dus op neer dat je als Chirogroep altijd rekening houdt met het toegankelijkheidsreglement. Tenzij jij al je speelclubbers op hun fietsjes door het bos laat crossen en er zelf te voet achteraan wil lopen... Auto? Bromfiets? Buiten het bos parkeren!

- ▶ Te paard... Waarschijnlijk zijn de groepen die hun leden op een ritje te paard kunnen trakteren niet zo dik gezaaid. Toch eventjes aandacht voor het volgende: sommige wegen zijn voorbehouden aan paarden en hun ruiters. Tijdens een indianenspel met stokpaardjes kan je het proberen, maar niet op risico van de Dubbelpuntredactie.

DAMAGNI!

Zonder de toestemming van de Afdeling Bos & Groen én de eigenaar is het in alle bossen verboden:

- ▶ planten (of delen ervan), dieren, eieren, nesten en schuilplaatsen te storen, te verplaatsen, te verwijderen en te verdelgen,
- ▶ opgravingen te verrichten,
- ▶ vuur te maken in een bos en in een straal van 100 meter rond het bos,
- ▶ strooisel te verwijderen,
- ▶ bomen, planten en elk voorwerp dat tot de uitrusting van het bos behoort te vernielen, te beschadigen, te verplaatsen, weg te nemen en te misbruiken,
- ▶ tenten te plaatsen,
- ▶ reclame te maken,
- ▶ de rust in het bos en van de bezoekers te verstoren,
- ▶ vuilnis en afval achter te laten.

WAALSE EN BRUSSELSE BOSSEN???

België zou België niet zijn als er geen aparte regeltjes zouden bestaan in de verschillende landsdelen. Ook voor het gebruik van de bossen is dit zo. Trek je dus de taalgrens over voor een weekend of een bivak, neem dan zeker eens een kijkje in 'Kiekebos' of op www.bosspel.be, waar ook voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Wallonië alles haarfijn uitgelegd wordt.

KEN JE DE BOSREGELS? TEST JEZELF!

Zijn de volgende beweringen in verband met het bos juist of fout?

1. Als aan de ingang van een bos geen verbodsbord staat, dan mogen we er gerust met onze groep in spelen.
2. Dood hout dat in het bos op de bodem ligt, mag je meenemen. Dit verlicht zelfs het werk van de bosbeheerder die het bos onderhoudt.
3. Om een 'recht-door-tocht' of kompastocht door een bos te doen, moet je toelating hebben.
4. In een speelzone mag je varens plukken om de muren van je boomhut dicht te maken.
5. Als de eigenaar van de kampplaats zegt, dat je in een bepaald bos mag spelen, dan moet je toch nog toestemming vragen aan de eigenaar.
6. Speelclubbers kunnen ongestoord met hun fietsjes door het bos crossen.
7. Op tweedaagse mag je je tentje niet zomaar ergens in het bos neerzetten.

De oplossingen

1. FOUT! Enkel in een aangeduide speelzone mag je meteen gaan spelen. In alle andere bossen moet je de toestemming vragen aan de eigenaar.
2. FOUT: Volgens het bosdecreet mag je niets meenemen dat tot het bos en zijn inrichting behoort. Het dood hout wordt bewust niet weggenomen om bepaalde organismen (insecten, zwammen, mossen...) te vrijwaren.
3. JUIST, behalve in een officiële speelzone.
4. FOUT, in geen enkel bos mag je planten plukken.
5. JUIST, de eigenaar van de kampplaats kan alleen toelating geven om in een bos te spelen als dit zijn eigendom is. Zoniet moet je toestemming vragen aan de eigenaar van het bos.
6. FOUT, speelclubbers tot 9 jaar mogen op de boswegen fietsen.
7. JUIST, daarvoor heb je toestemming nodig van de eigenaar en de Afdeling Bos en Groen.

TIPS OM BOSVRIENDELIJK TE SPELEN

Laat je vooral niet ontmoedigen door alle regeltjes om toch in het bos te gaan spelen. Met wat creativiteit en de goeie gewoonte om regelmatig contact op te nemen met de plaatselijke bosbeheerder kom je er zeker wel!

- ▶ Het ene bos is het andere niet! Probeer bij het voorbereiden van een bosspel oog te hebben voor de eigenheid van het bos waar je het zal spelen. Heb oog voor de verschillen binnen het bos: naald- of loofbomen, open of dicht, licht of donker,... Niet elke plaats in het bos is even geschikt voor elk spel dat je wil spelen. Bepaal daarom goed wat waar gespeeld zal worden.
- ▶ Bij bosspelen moet je vaak hollen en rennen. Je moet vluchten voor een achtervolger of zelf iemand inhalen. Een boom ontwijken lukt wel, maar struiken en kruiden worden in de vlucht wel eens onder de voet gelopen. Als er in één stuk bos vaak zo gespeeld wordt, blijft er al gauw niet veel ongeschonden bos meer over. Echte loopspelen organiseer je dus best in 'open' bossen. Probeer ook zoveel mogelijk de bestaande boswegen te gebruiken om te spurten. In dichter begroeide bossen moet je het lopen beperken. Je kan ook een bosspel zonder lopen in elkaar steken: creatief zijn met dood bosmateriaal, verstop- en sluipspelletjes,...
- ▶ Vermijd de kwetsbare plekken. Een waterplas is vaak de broedplaats van kikkers of salamanders, in drassige stukken bos of op een zandhelling groeien vaak zeldzame bosplanten,...
- ▶ Combineer de mogelijkheden van een bos. Op open plekken kan je best een actief spel met de hele groep spelen, in het bos zelf hou je het dan weer wat rustiger. Op sommige plaatsen kan je in de bomen klimmen of een kamp bouwen...
- ▶ Roepen kan je beperken door je spel zo te maken dat stilte voordeel biedt (bv. een sluipspel). Stilte zorgt ook voor meer geheimzinnigheid. Je kan je leden ook verbieden te spreken, zodat ze met handen en voeten moeten communiceren.

NATUURLIJKE DOETIPS

- ▶ Galappels zijn de groenroodgekleurde bolletjes die je soms op een eikenblad kunt vinden. Doe ze in een potje met enkele verroeste spijkers en giet er wat water op. Wacht een paar dagen af. Je hebt nu galappelinkt.
- ▶ Leg een varenblad op een vel papier. Hoe warmer, hoe vlugger de sporendoosjes opengaan. Je kunt dan de sporen zien liggen. Het lijkt wat op stof.
- ▶ Water kun je rood kleuren met het sap van rode biet. Walnoten geven je gezicht en handen een bruine kleur. Probeer maar!
- ▶ Je kunt ook zelf houtlijm maken. Haal tegen het einde van de winter enkele knoppen van een paardekastanje. Pel de knoppen en leg de bruine schubben in terpentijn. Roer alles goed door elkaar. Haal de schubben er na een dag uit en laat de terpentijn enkele dagen staan. Wat overblijft, is echte houtlijm.
- ▶ Probeer eens volgend gerechtje: Borrelhazelnootjes => rooster 500g hazelnoten. Smelt 500g witte suiker (zonder water) honingkleurig. Zorg dat hij niet bruin brandt. Roer er een lepel vanillesuiker en een beetje kaneel door. Ten slotte voeg je de geroosterde hazelnoten toe en roer totdat ze allemaal een suikerjasje hebben. Spreid ze om te laten drogen.
- ▶ Verzamel wat kastanjes (of eikels) en hang er kleurige lange linten aan. Gooi een kastanje weg en kijk welke weg het lint aflegt. Met velen tegelijk maak je een kleurrijk kastanjevuurwerk!
- ▶ Aan de steeltjes van de bladeren kun je de zomer- en wintereik, dankzij een geheugensteuntje, uit elkaar houden. De bladeren van de zomereik hebben een korte steel. Bij de wintereik is het andersom: de bladeren hebben een lange steel. Onthoud: in de zomer dragen we een korte broek, in de winter een lange.
- ▶ Jonge brandnetelscheuten zijn lekker om rauw te eten, nadat ze eerst geslagen werden (tegen de broekspijpen of zo) om de netelharen te breken. Twaalf uren na het plukken geven de netelklieren geen zuur meer af.
- ▶ Knutsel met jouw groep een leuk nestkastje in elkaar en hang het ergens kort bij je lokaal op. Benieuwd wie er jouw buur wordt?
- ▶ Nadat we ons schminkten als echte indianen, maken we echte indianenbosbessenjam. Hiervoor heb je 1 kg schoongemaakte bessen (bosbessen, frambozen, bramen) en 1 kg suiker nodig. Breng suiker en bessen in een grote pan aan de kook. Roer af en toe. Zodra de bessen koken, moeten ze nog precies 4 minuten blijven koken. Schep vervolgens de hete jam in bokalen en draai meteen het deksel erop.
- ▶ Als je een dode vogel vindt, kijk dan altijd of hij een ringetje aan zijn pootje heeft. Als dat zo is, haal het er dan voorzichtig af en stuur het naar het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN). Voeg er ook een briefje bij waarop je schrijft waar en wanneer je de vogel gevonden hebt, welke soort vogel het was (als je de soort kent), samen met de eventuele doodsoorzaak. Vergeet niet om er je naam en adres bij te vermelden.
- ▶ Afdruk van een paddestoelhoed: pluk één paddestoel en snijd de steel af. Leg de hoed op een vel papier. Licht de hoed na enkele uren voorzichtig op.
- ▶ Een omgevallen woudreus kan je tot de volgende uitdaging inspireren: ga met de hele groep aan één kant staan, en help elkaar over de boom heen, maar zodat niemand ook maar even de boom raakt. Gebeurt dat wel, dan moet de hele groep herbeginnen. Het spel is voorbij als iedereen aan de andere kant van de boom is geraakt. Als variant hierop kan je gebruik maken van ander materiaal dat je in het bos vindt.
- ▶ Laat een geblinddoekte speler een boom betasten. Als hij of zij denkt de boom 'in de vingers' te hebben, ga dan enkele meters terug, draai de geblinddoekte enkele keren in het rond en neem de blinddoek weg. Kan hij/zij de boom terugvinden?
- ▶ Bind een tak dwars tussen de enkels van de spelers. Zo is het moeilijk om door de struiken te lopen. Zonder schoenen of met een bekertje water op je hoofd, zal je ook beter uitkijken waar je loopt.

Neem zeker een kijkje op www.bosspel.be, daar vind je (en vonden wij) alle nuttige informatie over natuurLeuke bosspelen. Voor wie graag nog meer leest, is het boek 'Kiekebos' dat in De Banier te koop is een aanrader!

Bliep en Ploep waren er weer bij

BLIEP EN PLOEP WAREN ER WEER BIJ DIE ZONDAG.

De leiding had voor caoutchouc botten gezorgd voor hen. De bijziende proost, die bij hen op huisbezoek was geweest, had de leidingsploeg verteld dat Bliep en Ploep in een caravan woonden. Alles in de caravan was sober en blinkend geweest, met veel knopjes. Ze hadden duidelijk niet zoveel kleertjes, 'die arme kinderen', dus kon de Chirogroep best wat bijspringen als het om speciale uitrusting ging. En voor het herfstelijke bosspel hadden ze in de uitnodiging botten vermeld, vandaar...

Er stond een bosspel op het programma. Een bosspel...

"Wat is dat een bosspel?" had Ploep gevraagd.

"Een boSSpel!" had Bliep geantwoord.

"Een boSSpel?" had Ploep gevraagd.

"Voilà!" had Bliep geantwoord en daar was het bij gebleven.

Ploeps pupillen vormden dus vraagtekens, terwijl hij slijperdiesijlopte in zijn botten op weg naar het bos. Het bos stond toch vol van die Boemdingen, luchtfabrieken? De hele weg kwebbelde Ploep vol met vragen over het boSSpel en het bos en wat hen stond te wachten.

Aan de rand van het bos schoten een leider en een leidster te voorschijn. De leidster was verkleed in roze. Roze kant, roze jurk, roze hoed, roze sluier en roze staf met roze ster. De leider...

"Aaaah!"

"Ploep, wat is er?" vroeg de fee.

"Euh, niets, ik verschoot gewoon van die leider, die, euh, wollig aangekleed is. Wat is hij?"

"Wel Ploep, dit is mijnheer Eikhoorn, een lieve bosbewoner, die ons komt vragen om hem te helpen."

"Helpen? Bosbewoner?" vroeg Bliep. "Dat is toch gewoon leider ... auw!"

De fee tikte hem met haar staf tegen zijn snuit.

"Nee, Bliep," zei ze heel nadrukkelijk en met zo'n raar toontje in haar stem, "vandaag

is dat mijnheer Eikhoorn en jullie gaan hem helpen!"

Bliep hield zijn mond en besloot te doen wat leidster roze zei. Helpen zouden ze!

"Waarmee moeten we hem dan helpen?" vroeg Ploep.

"Ah, dat zal mijnheer Eikhoorn jullie zelf vertellen! Mijnheer Eikhoorn?"

"Ja, lieve, goede fee! Ik zal het vertellen. Heey, jongens en meisjes en, euh Bliep en Ploep, wat fijn dat jullie gekomen zijn om mij te helpen! Ik zit namelijk met een probleem..."

Mijnheer Eikhoorn vertelde de Chirokinderen over de herfst. De herfst was nu. En de herfst bracht veel, heel veel, gemakkelijk te bewaren en smakelijke eekhoornhapjes. En dat was supertof en lekker en... Maar weldra... weldra zou de winter komen en de winter is later en neemt alle hapjes weg of bedekt ze met koude, natte, witte sneeuw en dan hebben eekhoorns veel honger als... als ze in de herfst geen voorraad aangelegd hebben van de vele, smakelijke en gemakkelijk te bewaren hapjes!

En dáár zat het hem natuurlijk, mijnheer Eikhoorn had helemaal geen voorraad én mijnheer Eikhoorn had niet zoveel tijd meer en nu, nu vroeg hij heel braafjes of de kinderen hem niet wilden helpen.

"Natuurlijk willen ze, ehem, ik bedoel, we dat, lieve Eikhoorn!"

"Dank je, fee, dat vind ik zóóó lief..."

De hele afdeling had wel een héle namiddag werk.

Ze moesten om te beginnen heel wat nootjes en kastanjes en eikels verzamelen. Er waren drie zeer dikke en stinkende eekhoorns opgedoken (ze roken eigenlijk wel wat naar de walm die altijd uit het ketihome kwam). Die dikke eekhoorns probeerden alle kinderen te vangen. En dan pakten ze alle nootjes en eikels af! De fee had hen gezegd dat dit zeer boze eekhoorns waren, die alle nootjes voor zichzelf wilden en jonge eekhoorns zoals mijnheer Eikhoorn pestten.

Dat konden Bliep, Ploep en de kinderen, natuurlijk niet toelaten! Ze verzamelden al

sluipend zoveel mogelijk nootjes en gaven die aan de fee. De fee gaf hen dan telkens een papiertje, waarop een eikel of een beukenootje stond. Die moesten ze dan naar mijnheer Eikhoorn brengen.

"Maar, dit zijn helemaal geen échte nootjes meer!" riep Bliep.

"Nee, dat is waar, de echte nootjes mag je niet meenemen uit het bos. Maar dit is eekhoorngeld. Met dat geld kan mijnheer Eikhoorn in de winter echte nootjes kopen in de grote eekhoornbazaar onder de grote eekhoornboom. En niet te vergeten: vers eekhoornbrood bij de eekhoornbakker!"

"Oh, nou..." had Bliep geantwoord en hij was vliegensvlug vertrokken met zijn papiertje naar mijnheer Eikhoorn aan de andere kant van het bos. De boze eekhoorns konden hem geen enkele keer snappen.

Ook Ploep was begonnen bij de sluip- en verzamelploeg. Maar hij had niet zo'n succes. Iedere keer als hij zich op de grond voortbewoog om niet gezien te worden, zagen de boze eekhoorns zijn dikke poep (vroeger werd hij in school ook wel eens zo genoemd, maar dat was altijd per vergissing, zeiden zijn lakeien). Hij was dan ook veel geschikter voor de boomknuffelploeg. De boomknuffelploeg moest zich rond een boom schurken om eraan te schudden. Zo vielen de nootjes en kastanjes die nog in de boom gingen naar beneden voor de sluip- en verzamelploeg. De kinderen van de boomknuffelploeg werkten per drie of vier. Maar Ploep, die werkte alleen, zo goed kon hij het. Hij schudde zelfs zo hard dat hij helemaal bedolven raakt onder de herfstbladeren. Bliep kwam bijna niet meer bij van het lachen.

Op een gegeven moment riepen mijnheer Eikhoorn en de fee zeer luid: "Stoppen!

Kom maar allemaal hier!"

Ze waren heel blij, zeiden ze. Er was genoeg verzameld om zeker tot eind februari voort te kunnen. Mijnheer Eikhoorn zou de rest alleen kunnen doen. Om dit te vieren hadden ze nog een paar spelletjes bedacht.

Bij het eerste moest je om beurten in een zak met nootjes graaien. Je mocht er vier uit pikken, maar je mocht niet kijken. Dan moest je per twee spelen, de één tegen de andere. De ene legde een nootje en als je hetzelfde kon leggen, dan mocht je verder doen. Maar kon je dat niet, dan won de ander en moest je tegen iemand anders. Ploep was hier hééél goed in. Het deed hem dan ook enorm aan strootjetrok denken, één van zijn lievelingsactiviteiten.

Daarna waren er wedstrijds kastanjes pellen. Je kreeg elk een kastanje en dan... om ter vlugst zijn velletje eraf! Bliep was hier dan weer de uitblinker...

En dan kwam het beste. Mijnheer Eikhoorn pofte de ongepelde kastanjes boven een vuurtje en de fee doopte de gepelde kastanjes in een warme suikerstroop. Afgekoeld waren het heerlijk snoepjes en... ze smulden nog lang en gelukkig.

OP BEZOEK IN ZINTUUR

-8

LEER JE ZINTUIGEN KENNEN!

Je wandelt met je ribbels ergens in een woud of grasland. Plots kom je aan de poort van het koninkrijk Zintuur. In dit land wonen wezens die heel veel houden van de natuur. Als we op bezoek willen, moeten alle ribbels heel stil worden en de natuur beter leren kennen. De beste manier om dit te doen is door ze allemaal te blinddoeken en mekaars schouders vast te nemen. De leiding speelt een beetje de gids doorheen dit prachtige koninkrijk. Maak hen attent op geluiden, stop voldoende om hen dingen te laten ruiken en te laten voelen...

Dan ontmoeten ze de dwergenkonink. Die vertelt hen dat de dwergen zich definitief hier willen vestigen, maar dat ze eerst volledig willen weten wat dit gebied allemaal te bieden heeft... Ze roepen dan ook de hulp van de ribbels in bij deze moeilijke opgave.

Zintuur is een heel klein koninkrijk, hier niet zo ver vandaan... Kleine dwergjes leven er allemaal vredig samen. Maar als je op bezoek wilt gaan en de dwergen wilt leren kennen, moet je wel aan enkele voorwaarden voldoen...

VERKENNINGSTOCHT IN DWERGENFORMAAT

De eerste stap in deze ontdekkingsreis is een verkenningstocht doorheen het gebied. Dit gaat niet zo maar... Wij zijn zo groot en die dwergen zo klein. Om de wereld te kunnen zien zoals zij die zien moeten we dus veel dichterbij de grond kijken. Laat de ribbels daarom op hun buik in het gras gaan liggen en laat ze vertellen wat ze allemaal zien, zoals de weg die mieren volgen of een donkere steen vlak naast een lichtere.

ZOEK JE VASTE VRIEND-BOOM

Zoals iedereen wel weet kunnen dwergen praten met de dieren, maar ook met de planten en de bomen. Dat zijn hun vriendjes. Elke dwerg heeft eigenlijk zijn vaste vriend-boom. Ze willen de ribbels er ook wel eentje geven, maar daarvoor moeten ze de bomen eerst op een heel andere manier leren kennen. De ribbels worden blinddoekt en naar een boom geleid. Ze moeten goed voelen, ruiken, hem omarmen en hem een naam geven... Daarna worden ze naar een andere plaats in het bos geleid (niet te ver daarvandaan). De blinddoek wordt afgenomen en nu moeten ze hun boom terugvinden. Als het lukt om de juiste boom te vinden, is dat vanaf nu hun vaste vriend-boom.

NATUUR-DIAVOORSTELLING

De dwergen beslissen dat dit stuk land eigenlijk best wel is wat ze zochten... Om dat te vieren geven ze een voorstelling met natuurdia's. Je maakt samen met de ribbels de diaraampjes uit karton. Dit doe je door telkens twee even grote vierkanten uit te snijden. In het midden van de vierkanten snijd je telkens een iets kleiner vierkant uit. Daarna ga je samen op pad. Je verzamelt zoveel mogelijk dingen uit de natuur die in de diaraampjes passen en een beetje licht doorlaten (bv. veren, bladeren, gras,...). Je legt de voorwerpen tussen de kartonnetjes en kleeft ze aan elkaar. Nu is het tijd voor de voorstelling. Elke ribbel krijgt één dia. Als het zijn beurt is, houdt hij de dia omhoog zodat het licht er doorheen kan vallen. De andere ribbels bekijken het voorwerp aandachtig en beschrijven wat ze zien...

Nu de ribbels al goed ingewijd zijn in de gewoontes van het dwergenleventje, vindt de dwergenkonink dat het zo stilaan ook tijd wordt om ze de nationale sport van Zintuur te leren kennen...

VECHTEN MET EIKELS EN KASTANJES

Je laat de ribbels per twee gedurende een bepaalde tijd zo veel mogelijk verschillende voorwerpen uit de natuur halen, zoals bladeren, eikels, kastanjes, paddestoelen,... Daarna zet je telkens twee ploegen tegenover elkaar. Elke ploeg legt op zijn beurt een voorwerp in het midden. Als de andere ploeg het ook kan leggen, gaan ze verder met een ander voorwerp. Dat gaat zo door totdat één van de ploegen uit zijn zak een voorwerp kan halen dat de andere ploeg niet heeft. Zij hebben nu een punt gescoord. Het spel wordt gespeeld tot één van de ploegen geen voorwerpen meer heeft.

Maar niet alles is altijd even rooskleurig in het dwergenrijk van Zintuur. Soms kan het er ook erg gevaarlijk zijn... Dwergen hebben namelijk twee vijanden: de vleermuis en de jager...

VLEERMUIS EN DWERG

De ribbels gaan in een cirkel staan. Eén van hen is de vleermuis; die komt blinddoekt in het midden van de cirkel staan; zij zijn de kinderen gaan ook in de cirkel staan; zij zijn de dwergen. De vleermuis moet proberen de dwergen te vangen. Wanneer de vleermuis 'vleermuis' roept, moeten de dwergen antwoorden door 'dwerg' te roepen. Vleermuizen gebruiken een sonarsignaal om hun prooi te vinden. Wanneer de vleermuis 'vleermuis' roept, raakt het signaal de dwergen en keert terug naar de vleermuis in de vorm van het woord 'dwerg'. Zo weet de vleermuis waar zijn prooi is en wat zijn prooi is...

CAMOUFLEREN, CAMOUFLEREN, WIE ZIJN BEST DOET, ZAL HET LEREN.

Je speelt dit spel best op een bosweggetje. Je verdeelt je ribbelploeg in twee groepen. Eén groep gaat zich verstoppen aan de zijkant van de weg; zij zijn de dwergen. De andere groep probeert ze te zoeken terwijl ze het weggetje aflopen: zij zijn de jagers. Zij die zich verstoppen hebben, proberen één te worden met de natuur. Zij beelden zich in dat ze een dier zijn dat wordt opgejaagd door een jager. Ze moeten dus proberen zich zo stil mogelijk te houden... De zoekers beelden zich in dat ze een Indiaanse jager zijn. Zij gaan dus op zoek naar sporen die aangeven waar iemand verstopt is. Zij mogen niet van het weggetje gaan. Wanneer alle jagers voorbij een dwerg zijn gelopen, mag die dwerg zich laten zien en is hij eigenlijk al gewonnen. De jagers moeten er dus proberen voor te zorgen dat er zo weinig mogelijk dwergen kunnen ontsnappen. En de dwergen moeten er proberen voor te zorgen dat zo weinig mogelijk dwergen gevangen worden...

George heeft schrik van de winter en houdt niet van de herfst

+8

Wij gelukkig wel...

Ergens in het midden van de herfst stond er plots een boom in het lokaal. Goh, een boom, zomaar ineens, midden tussen de stoelen en de banken. Wie had dat gedacht? Toen we dichterbij gingen, zagen we dat het niet zomaar een boom was... Het was een heuse speelclubboom. Waar konden we dat aan zien, vraag je je nu waarschijnlijk af. Wel, aan de boom hingen heel veel gekleurde blaadjes. Het leek wel herfst. Rode, gele (vooral gele), oranje en bruine blaadjes. En hier en daar zelfs nog een groen blad ook. Op die bladeren stond tekst geschreven, in heel rare tekens. En op de schor hing een perkament. Daarop stond te lezen:

Op het terrein liggen de codes verspreid. (Tip: het is leuker wanneer je in de codes herfstvoorwerpen verwerkt, zoals afgevallen bladeren, kastanjes, eikels...)

De speelclubbers zoeken deze codes, om nadien de blaadjes van George te kunnen ontcijferen. Bijvoorbeeld: **bladertikkertje** (=bladertikkertje).

Je kan je speelclubbers voorafgaand aan een spel één blad van George laten aftrekken, om ze nadien samen te ontcijferen. Of je kan al de blaadjes er eerst afhaken en ze meteen ontcijferen, voor je met je spelen begint.

Enkele voorbeeldspelletjes (die je dus in geheimschrift of codetaal op de blaadjes van George zet)

► Bij **herfstblad** krijgt een van de speelclubbers een wasspeld opgespeld. Hierop proberen alle anderen de eerste met bladeren te bedelven. Wanneer de wasspeld op iemand anders gespeld wordt, krijgen we een nieuw slachtoffer. Het is dus goed mogelijk dat de wasspeld door de gespelde speelclubber zelf op een andere gespeld wordt.

► **Wie wordt koning(in) van het bos?** Hier kies je een mooie plek uit in het bos. Eén van je speelclubbers zet je aan een centrale boom. De rest gaat daarrond op gelijke afstand staan. De centrale speelclubber roept uit volle borst tijdens het spel: "1, 2, 3, koning!!!", terwijl hij of zij zijn gezicht naar zijn boom gedraaid houdt. Je laat hem of haar ook het best de ogen bedekken. Ondertussen verplaatsen alle andere speelclubbers zich naar de centrale boom. Heeft hij of zij gedaan met roepen, draait de speelclubber zich om, om te kijken wie beweegt. Wie het snelst bij het middelpunt is, wint het spel. Het is leuker wanneer je op voorhand al je speelclubbers de naam van een dier geeft, zoals tijger, leeuw, vos, haan,...

► **Batbal** is een spel, waarbij de speelclubbers eerst dikke takken en kastanjes zoeken om daarna baseball te spelen. Let erop dat de takken stevig genoeg zijn, zodat ze niet breken bij het slaan naar de kastanjabal.

► Laat je speelclubbers een aantal woorden opschrijven die de herfst bij hen oproept. Zoek nu met iedereen een leuke plek uit in het bos, waar je gaat zitten om naar een verhaaltje te luisteren. Probeer een **verhaal** te vertellen waarin alle woorden voorkomen die je speelclubbers hebben opgeschreven. Of laat hen mee vertellen... Wie weet wat voor verhaal het wordt?

Lieve speelclubbers

Ik ben George, een jonge eik.
En ik ben een beetje droevig...

Binnenkort staat de winter voor de deur.
Nu het herfst is zullen mijn blaadjes verkleuren en afvallen...

En dan word ik kaal.
Als jullie de speciale eikenspelletjes spelen die op mijn blaadjes staan, vind ik dat niet zo erg.
Dan voel ik me al een pak beter.
Let wel, het is in eikentaal, die zullen jullie eerst moeten ontcijferen.

Groetjes,

George

P.S.: Je mag mijn blaadjes er voor een keertje aftrekken hoor. Als ik terug buitensta, liever niet!

From: Mazzel@chiro.be
To: Speelclubbers die hun identiteit kwijt zijn
Subject: Ik, Mazzel, ben identiteit kwijt
Date: september 2004

Amai, speelclubbers,
Deze maand ben ik in Rekenland geweest en daar heb ik weer iets meegemaakt.

Zijn jullie je identiteit al eens kwijt geweest, ik dus wel. Door verschillende opdrachten kunnen jullie je leven en identiteit terugvinden.

Naamopdracht: In het bos hangt het alfabet met een code (bvb. M=#, A=@,...). De speelclubbers zoeken hun nieuwe naam.

Adresopdracht: In het bos hangen ballonnen met opdrachten in. Iedere speelclubber zoekt een ballon. Ieder om beurt knalt de ballon en doet de opdracht (10 keer rond de boom lopen, 10 x springen,...). Is die geslaagd, dan krijg je van de leiding je nieuwe adres.

Geboortedatumopdracht: ieder lost zijn rekensom (geen moeilijke en oplossing is kleiner dan 32) op bvb. $17+3-10:2=$ (5, dus geboren de 5de). Zo doe je dat ook met de maand en het jaar. (Haal je aritmos maar boven en maak veel rekensommen voor de speelclubbers ze krijgen er elk drie.)

Geboorteplaatsopdracht: kaartjes verstopt met raadsels bvb. er zijn veel duinen en bergen: Duinbergen, Er zijn veel dieren in de Zoo van: Antwerpen...

Nationaliteitspelspel: d.m.v. een fietsbandenspel. De tikkers staan op een rij. Op een signaal kruipen de anderen door een fietsband die verderop ligt. De drie eersten die aankomen, krijgen de eerste letter van hun land, zij mogen raden. Raden ze juist, dan hoeven zij niet meer te lopen. De volgende keer krijgen ze de volgende letter.

Je kunt ook spelletjes bedenken voor hobby's, beroep, favoriet idool, de liefste wens,...

Mazzel

Met dank aan www.jeugdwerknet.be

Er op los in he(rfs)t...? ...euh, BOS!

TIP

voor de vragenrondes van je quiz. Wijk eens af van klassieke categorieën van de vragen over wetenschap of actueel en sport. Maak andere thema's waarrond je dan meestal 10 vragen verzint. Groenvragen, vragen mogelijk over natuur of politiek of zelfs voetbal. Rondevragen, vragen over de ronde van Frankrijk tot graancirkels en terug. Slaapvragen, bliksemvragen voor je het weet zit je aan 10 leuke vragen en je quiz krijgt een heel andere dimensie.

'T IS
NIEUW!

In de herfst is het bos NatuurLeuk! We nemen je mee om er een hele zondag in te spelen. We hebben verschillende ideeën bijeengegoten in een dagvullend spel. Pik eruit wat je leuk lijkt voor je rakwi's en ontdek de kansen van het betoverende herfstbos! Herfst is toevallig het hoogseizoen voor allerlei schimmels in het bos, wat meteen de hoge aanwezigheid van schimmel in dit artikel verklaart.

De ruige schimmels, de kastanjeprinsesjes en de vleesetende mieren nemen het deze keer tegen elkaar op. Deze 3 (bos)ploegen krijgen namen die je door de rakwi's natuurlijk zelf laat verzinnen, dit zijn slechts enkele voorbeelden.

BOSLADDERSPEL

Elke ploeg maakt een van zijn ploegmakker nummers 1 nemen hi elkaar op in een kleir spelletje. Ze nemen 1 de plaatsen 1, 2 en 3 op de bosladder. De nummers 2 strijden v de plaatsen 4, 5 en 6 de ladder enzovoort. We hebben nu een beginsituatie voor de bosladdercompetitie.

Pas je klassieke opdrachten aan in het thema bos, en je laddercompetitie krijgt direct een andere dimensie. Om het snelst een kastanje pellen, verschillende blaadjes verzamelen en er een geneeskrachtige functie aan toeschrijven, zich laten voorbereiden op een winterslaap (wie vindt het meeste eetbaars), dennenappelbasket, een wintergedicht opdragen aan de mooiste boom, blaadjes-fight (2 stapels blaadjes

verzamelen en die in de andere zijn kamp proberen krijgen), de heilige knikker in het bosschroot zoeken, met je blote voet in de bosgrond een tekening maken...

BOSQUIZ

De 3 ploegen speelden in het vorige deel voor antwoorden van de bosquiz. De winnende ploeg krijgt er bijvoorbeeld 3 (de tweede 2 en de laatste 1). Per ploeg worden de antwoorden op voorhand één keer gezegd. De rakwi's weten natuurlijk nog niet op welke vraag dit het antwoord zal zijn in de quiz zelf. Quizzen in het bos is een gekke, maar NatuurLeukle combinatie.

Laat bijvoorbeeld de antwoordende rakwi eerst een boom knuffelen alvorens hij den, of laat ze een fluit gebladerte (de eerste fluiterd). Je kunt zo per ronde om te doen.

ndoorspelletje bij de quiz

proeven verschillende himmels bvb. kaas, quorn, ons, soja. Laat 2 rakwi's er tje kastanjeknikkeren vervolgens een appelpiramide bouwen. gen kunnen ook een duel ten met dierenliederen.

BOSWEETJES

De schimmel van een banaan kleurt knalroze! In een bos is het gewicht van alle schimmels tezamen groter dan het gewicht van alle dieren tezamen! Een heksenkring bestaat uit doodnormale paddenstoelen!

www.krinkel04.be
KRINKEL
 2004
 23 tot 29 augustus 2004

'T IS ENKEL
VOOR
RAKWI'S!

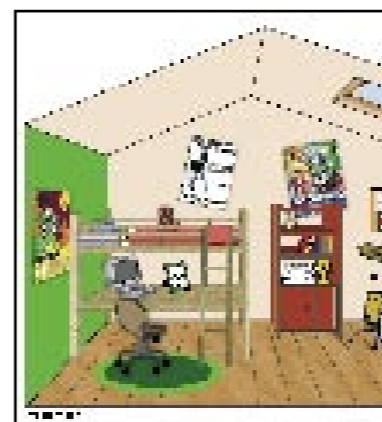
SCHIMMELSLOT

De dagwinnaars kunnen kiezen uit een banaan, een stukje brood en een blokje kaas. Ze mogen er telkens van smullen maar laten een stukje over om onder een stolp te zetten. De volgende weken kunnen we de boeiende schimmels van deze voedingswaren bekijken!

BOSSPELLETJES

De zachte herfstbosgrond nodigt eens goed te ravotten. De sumospelletjes zijn ideaal om zonder v pijn te kunnen spelen in het bos. Profiteer ook van je terrein en zet 7 bomen lekker in de weg tijdens de koningsbal. Bouw tot slot een fort van alle gevallen herfstbladeren en oefen al op de komende sneeuwbalgevechten in een ware kousenballenoorlog!

MET VRIENDELIJKE GROET
DE STRUISE BOSDWERG EN DE RANKE BOSNIMF

DE NIEUWE
RAKWISITE!!!

JOE IEDEREEN IK HOOR JULLIE AL ZEGGEN WAAR DUBBELPUNT IS TOCH ALLEEN VOOR LEIDING EN NIET VOOR RAKWI'S HIHI IK HEB EIGENLIJK EEN BEETJE GEPRUTST MET DUBBELPUNT AJA HOE KAN IK ANDERS DE BESTE LEIDING VAN HEEL DE CHIRO BEREIKEN BAAI DE WEE DE BESTE LEIDING DAT ZIJN NATUURLIJK DE RAKWILEIDING HEE WEL VOOR DIE MANNEN EN VROUWEN IS DIT BERICHT.

ZEG GROENE JONGENS EN MEISJES VINDEN JULLIE OOK NIET DAT WIJ RAKWI'S OP HET WORLDWIJD WEB EEN BEETJE ONDERVERTEGENWOORDIGD ZIJN, DAT WIJ ER EIGENLIJK NIET AAN TE PAS KOMEN? WEL IK SJOEPAP BEN HARD AAN HET WERKEN OM HIER VERANDERING IN TE BRENGEN WAAR SJOEPAP IS WEER AAN HET OVERDRIJVEN HOOR IK JULLIE ZEGGEN MAAR NEE ZENNE DE EERSTE ECHTE SJOEPAPWEBSITE IS BIJNA AF, EEN PLAATS WAAR ALLE RAKWI'S TERECHT KUNNEN EN ALS ZE HEEL BRAAF ZIJN MAS OOK DE RAKWILEIDING EENS KOMEN KIJKEN MAAR DAN MOETEN ZE WEL BRAAF ZIJN OF IK SMIJT ZE ERAF HIHI, OP MIJNE SITE HEBBEN DE RAKWI'S HET VOOR HET ZEGGEN EN NIET DE

D IK WOU HIER DUS ECLAME MAKEN VOOR IGEN WEBSITE KIJK OKTOBER MAAR NAAR VWW.CHIRO.BE EN KLIK DOOR NAAR "RAKWI'S". ILLEN JULLIE DIT AAN JULLIE RAKWI'S VERTELI ZODAT ZE ALLEMAAL DE WEG VINDEN NAAR MIJN SITE? ALS JULLIE DAT NIET DOEN IK 'S NACHTS NAAR I.E BED EN SMEER JULLVOETEN IN MET CHOCO STOP ROSSE MIEREN DER DE DEKENS EN SELS VAN DE ZOUTS EN KOM 'S NACHTS IS SPOKEN OOK. OG VEEL PLEZIER EN V SITE EENS BEZOEKEN

ZOENTEN, HEE IAS DE WEBMASTER

aan alle lezers haar excuses s niet verantwoordelijk erboven. Wij hebben een steld en beloven dat we de ke hiervoor zullen straffen.

EEN natuurleuke QUIZ

Het is oktober en dan kan er al wel eens een gure zondagmiddag plaatsvinden. Van die regenbuien die in 3 minuten je schoenen tot aan de rand doen vollopen en geen weer om een hond door te jagen, laat staan een tito. Of de zon schijnt, maar de tito's hebben nood aan natuurleuke informatie, je hoort ons al afkomen, een grote natuurquiz!

De natuurvriend Greenboy wil dat de wereld verbetert. We kijken veel te veel naar tv en zitten veel te veel voor de computer. Greenboy vindt dat zo spijtig vermits er zoveel te beleven valt in de natuur. Om de tito's te overtuigen van de wonderen van de natuur heeft hij dit alles in een fantastische quiz gegoten.

Er zijn vier rondes: drie vragenrondes en een geluidsrunde. Daartussen zijn er telkens doe-opdrachten. De tito's worden in twee, drie of vier ploegen verdeeld, naargelang de grote van de groep.

RONDE 1: DE DIEREN

1) Juist of fout?

- A** Als de vos in een valstrik loopt, houdt hij zich dood... en vlucht weg als je hem los laat.
B Om een raaf te lokken, doet hij alsof hij dood is, en springt er dan bovenop.
C De vos verjaagt de das uit z'n hol door er zijn uitwerpselen voor te deponeren.
D Kreeften die de vos gebeten hebben, vangt hij als ze uit het water springen. (FOUT, FOUT, JUIST, FOUT)

2) Je kan een egel oppakken. Zijn stekels zijn niet zo scherp maar hij zit wel vol luizen en teken. Hoeveel stekels heeft een egel?
A 160 - **B** 1600 - **C** 6000 (1600)

3) Een rat kan al jongen krijgen als hij drie maanden oud is. De draagperiode duurt 21 dagen. Elke rat kan per jaar 5 maal jongen. Elke worp bestaat uit 8 jongen. Een rat leeft ongeveer 6 jaar. Hoeveel nakomelingen krijgt een rat tijdens zijn leven?
 (5 MAAL 8 MAAL 6 = 240 KLEINTJES)

4) Dieren merken je op omdat:
 ZE JE ZIEN, DUS VERBERG JE
 ZE JE RUIKEN, OBSERVEER DUS TEGEN DE WIND IN
 ZE JE HOREN, ZORG DUS VOOR STILTE

5) Hoe vinden mieren hun juiste mierenhoop en hun medemieren?
A De geur - **B** Een geluid - **C** Bepaalde kleur (A)

5) Wat zijn maden?
 (LARVEN VAN VLIEGEN, TE VINDEN IN FRUIT, VLEES,...)

6) Wat ben ik? Nu beweeg ik snel, maar toen ik een kleine larve was, was ik traag. Ik ben een goede vlieger en jaag vlak bij het water. Ik eet vliegende

insecten. Soms ben ik heel kleurrijk. Ik ben koudbloedig en mijn skelet zit aan de buitenkant. Ik heb twee poten meer dan een muis en ik heb heel grote ogen. Met mijn vier vleugels lijk ik een helikopter die door de lucht vliegt. (LIBELLE)

7) Wat ben ik? Je haat me en de meeste van mijn vele bloedverwanten. Mijn familieleden bijten je en verspreiden ziektes. Als je laat buiten blijft, kom je mij tegen. Miljoenen van ons tesamen maken je gek en steken je. Zonder ons zouden vogels minder eten hebben. Zonder onze larven zouden vissers niet zoveel vis vangen. (MUG)

8) Welke mug zuigt mensenbloed?
A het vrouwtje - **B** het mannetje - **C** beiden (HET MANNETJE)

9) Is een walvis een vis?
 (NEEN, HET IS EEN ZOOGDIER, EEN WALVIS HEEFT LONGEN EN GEEN KIEUWEN ZOALS EEN VIS)

10) Welke zintuigen gebruiken insecten om te overleven?
 (ZIEN, HOREN, RUIKEN, PROEVEN, TASTEN)

DOE-OPDRACHT
 Ga op onderzoek met je ploeg om natuurlijke muziekinstrumenten te maken. Maak een liedje en schrijf daarbij een tekst. Hier krijg je 15min voor.

RONDE 2: HET WEER

1) Wist je dat dieren het weer kunnen voorspellen? Welke zaken voorspellen goed weer en welke slecht weer?

1. Slakken wegkruipen.
2. Kikkers en padden 's avonds kwaken.
3. Bijen terugvliegen naar hun korf en er

- niet meer uit komen.
4. Zwaluwen hoog vliegen om insecten te vangen.
 5. Vleermuizen 's avonds laat vliegen zonder geluid te maken.
 6. Hanen onregelmatig kraaien, op de gekste momenten.
 7. Spinnen de draden waar hun web aan hangt, korter maken.
 8. Een bloedzuiger zich omdraait in de pot.
 9. Katten zich lang schoonwassen en hun pootje steeds langs hun oor halen.
 10. Vissen boven het water uit springen. (GOED WEER: 2, 4, 5, 6, 8 SLECHT WEER: 1, 3, 7, 9, 10)

2) De snelheid van het licht is 300 000 km per seconde. De snelheid van geluid is 350 meter per seconde. De bliksem zie je bijna op het moment van zijn ontstaan terwijl je de donder pas later hoort. Als je de donder hoort, 8 seconden nadat je de bliksem gezien hebt, hoe ver is de bliksem dan van je vandaan?
 (350 m/s x 8s = 2800m)

DOE-OPDRACHT
 Vanwaar waait de wind vandaag? Elk groepje krijgt een kompas en tracht zo snel mogelijk de juiste windrichting te bepalen.

RONDE 3: GELUIDEN RADEN:

In de mediatheek of bibliotheek kan je een cd'tje gaan halen met allemaal dieregeluiden. Je vindt ook massa's op internet, zoek maar eens op vogelgeluiden of dieregeluiden.

DOE-OPDRACHT
 Onze aarde zorgt voor zwaartekracht. Maar goed ook, anders zouden we zelfs niet eens gewoon op straat kunnen wandelen en zou onze cola uit z'n glas zweven. Maar deze zwaartekracht is

eigenlijk wel sterk. Hou om ter langst met gestrekte armen twee flessen water omhoog, in elke hand 1.

RONDE 4: ALLERLEI

1) Hoeveel verschillende soorten bloemen zijn er ongeveer?
A 250 000 **B** 500 000
C 1 000 000 (250 000)

2) Kunnen bloemen vertellen hoe laat het is?
 (JA, SOMMIGE BLOEMEN HEBBEN EEN BIOLOGISCHE KLOK DIE ZO STRIKT IS DAT JE ZE ALS UURWERK KAN GEBRUIKEN, EEN KLAPPROOS GAAT BVB. OPEN OM 5U EN DICHT OM 19UUR)

3) Stalagtieten en een stalagmieten zijn allebei kalksteen kristallen die worden afgezet door druppelend water. De rode en gele kleuren zijn sporen van ijzeroxide. Maar wat is het verschil?
 DE STALAGTIETEN HANGEN UIT HET PLAFOND VAN GROTTEN TERWIJL DE STALAGMIETEN OP DE VLOER ZIJN AFGEZET.

4) De kern van de zon is 16 miljoen graden. Hoe heet is de rest van de zon?
A 1,5 miljoen graden - **B** 6000 graden - **C** 8000 graden (B)

5) Hoeveel sterren zijn er ongeveer?
A 200 miljoen - **B** 200 miljard - **C** 200 miljard miljard (C)

6) Van welke boom geeft het hout het meeste warmte?
A eik - **B** den - **C** beuk (A)

7) Hoe snel stroomt het sap in een boom als het warm is en er voldoende water aanwezig is?
A 3m per uur - **B** 10cm per uur - **C** 1m per uur (C)

MET JE KETI'S OP HERFSTWEEKEND

De lente is een prachtig seizoen. Met bloemen, nieuw fris groen en opkomende kriebels. De zomer is ook heel leuk met het kamp en elke de dag mooi, warm weer. De winter is speciaal met ijs op de beek en een sneeuwvlakten op het landschap. Maar niets gaat boven de herfst. De schakering van kleuren in de bomen, onverwachte buien, de wind die nog niet te koud is, maar al goed langs je oren waait. Diertjes die nog snel wat eten verzamelen. Vogels die naar "betere" oorden vliegen. Maar vooral de plassen om op je blote voeten in te springen of de geur van het vuur, waarin je pas gevonden kastanjes aan het poffen bent.

En dan zijn er nog die lange avonden, waarop verhalen boven komen bij een lekkere kom pap, waarop je blij bent ergens thuis te horen. Momenten waarop je je echt eens één voelt met de natuur, alle geuren en kleuren ervaart, alles vergeet en weer kind bent. Ook voor keti's kun je zulke memorabele avonden waarmaken. Op een weekend bijvoorbeeld. De eerst kennismaking is nu achter de rug. Een weekend kan de ploeg extra versterken en een goede basis vormen voor een beestig leuk jaar. En waarom het niet opdragen aan de herfst? Wind en regen kunnen jullie niet deren, natte kleren kunnen drogen bij het vuur, koude vingers weer warm worden bij een kom soep en de gedachten verzet bij een gezelschapsspel of een goede verteller. Die momenten worden nog jaren gekoesterd

met een brede glimlach en een warm gevoel in het hart. Een herfstweekend kan onbewust, door het seizoen, geborgenheid en veiligheid geven. Door zich thuis te voelen in de groep, kunnen de keti's ook echt loskomen.

Naast deze sfeer valt er ook heel wat te rapen in de herfst. Kastanjes, noten en heel veel bladeren. Je kunt voor een leuke sfeer in het lokaal zorgen door de bladeren binnen te halen en in het midden een gasvuurtje te installeren met warme soep of om je kastanjes te poffen. (Let erop dat de bladeren v er verwijderd blijven van het vuur!)

Als je wat meer actie wil opzoeken is een sluipspel of bosspel wel leuk. Een tof bosspel kun je bijvoorbeeld terugvinden in Dubbelpunt januari 2004.

Met volgende idee en kun je een 'smokkelspel' samenstellen.

Iedereen is een eekhoortje en de winter komt dicht met rasse schreden. Wie niet wil verhongeren, moet nu een voorraad noten aanleggen. Die moet je smokkelen. Je hebt er maar een bepaalde tijdspanne voor. Duid met een blad dat van kleur verandert het tijdsverloop aan (je kunt het stukje bij beetje inkleuren of om de zoveel minuten een ander kleur blad ophangen). Je kunt ook naargelang de tijd vordert meer voorraad eisen. Een extraatje kan zijn dat ze per hoeveelheid voorraad die wordt binnengebracht aan een rad moeten draaien. Dit rad kan de omstandigheden aanpassen: de voorraad gaat bijvoorbeeld verloren doordat het te goed verstopt is, de voorraad wordt gevonden door een andere eekhoorn of een deel van de voorraad beschimmelt door het vochtige weer. De keti's kunnen ook voor elkaars voorraad strijden, ieder in een andere rol. De eekhoorn verzamelt noten, maar als hij geen noten genoeg heeft, verzwakt hij en wordt hij prooi voor de vos. Een stroper kan

ook de eekhoorns vangen of op de vossen jagen. Andere mogelijke dieren zijn een beer, een hermelijn, een konijn of een egel. Ze kunnen alle in elkaars vaarwater zitten en het spel iets heviger maken. Andere leiding kan worden ingeschakeld om een post te bemannen of je kunt ook samenspelen met de aspi's.

Een schildernamiddagje kan helpen om jullie lokaal aan te kleden. Met onderstaande materialen maak je natuurlijke verf door het materiaal fijn te malen en in water te koken tot je een dikke pap hebt. Hoe minder water je neemt ten opzichte van de hoeveelheid plantenmateriaal, hoe intenser de kleur zal zijn. Je kunt hiermee op papier aan de slag, maar ook bijvoorbeeld wol of katoen verven.

Neem dan een zelfde hoeveelheid plantenmateriaal en stof (100 g + 100 g), waaraan je een tiende deel aluin (10 g) en eventueel wat wijnsteenzuur (3 g) toevoegt. Beide stoffen koop je bij de apotheek. Zet alles net onder water. Kook gedurende een halfuur tot een uur. Let wel op bij een nieuwe trui, want wol krimpt als je het kookt! Vanzelfsprekend kun je zelf verder experimenteren om nog een rijker kleuren pallet aan te leggen.

Enkele natuurlijke kleuren:

geel: knoppen van canadapopulier, elzenkatjes, afrikaantjes;
paars: vlierbessen;
beige: eikels, wilde kastanje;
bruin: groene schillen van walnoten;
oranje: buitenste vellen van ajuin.

CHIPADAG ZATERDAG 13/11/2004

Ook dit jaar komt er een fantastische dag voor keti's en hun leiding!

Chiro en Patro (onze Waalse tegenhanger) gaan er opnieuw samen een dag op uit. We zijn ondertussen druk bezig met de voorbereiding. We willen Chipadag 2003 immers evenaren of - wie weet - zelfs overtreffen. Vorig jaar kwamen meer dan 400 mensen met de trein af naar Brussel. Gigantische massaspelen en een stadsspel waren ingrediënten van een onvergetelijke ontmoeting. Wil je dit jaar meedoen? Hou dan goed onze website www.chiro.be in het oog voor meer informatie. Tot dan!

het Wilhelm-Tell-spel

Aandachtspunten voor de herfst

1. Stilte/rust: de dieren zijn bezig met hun voorraden aan te leggen om de winter door te komen. Te veel geluid kan hen afleiden van deze activiteit.
2. Het verzamelen van massa's bosvruchten (kastanjes, eikels, e.d.) heeft gevolgen voor de dieren die in dat gebied hun woongebied hebben, overdrijf er dus niet mee.
3. Tracht het afbreken van takken te vermijden. Het is nu wel minder erg omdat de planten in deze periode minder energie verbruiken en er dus minder sappen vloeien.
4. Wist je dat dieren bij het verzamelen van hun voedsel vaak meer dan 2/3 van hun eigen lichaamsgewicht per keer meezeulen naar de plek waar ze hun voorraad maken?
5. Dood hout laat je best liggen omdat dit eigenlijk een nieuwe groeibodem voor de toekomst vormt en vaak dienst doet als (winter)huisvesting en voeding voor insecten en andere dieren.

STAP 1: VERDELING VAN DE PLOEGEN, EN SPONZEN MAAR!

Twee personen krijgen een helm op het hoofd, waarop een spons bevestigd is. Deze sponzen zijn in verf gedompeld (2 verschillende kleuren) en je moet er een aantal (= de helft van het totale aantal leden) mensen mee 'aansponzen' (tikken, maar dan met de spons). Dat aantal is de helft van het aantal leden. Ben je gesponsd, dan moet je buiten het speelveld gaan staan. Speel dit spel op een niet al te groot terrein, want mensen met het hoofd tikken is niet zo eenvoudig (het is uiteraard ook niet de bedoeling om de anderen een kopstoot te geven). Op deze manier bekomen we 2 ploegen, ploeg A en ploeg B.

STAP 2: HET VANGEN VAN DE ZOON/DOCHTER VAN WILHELM TELL

A'	A	B	B'
----	---	---	----

In beide ploegen wordt een persoon aangeduid die doorgaat voor de zoon/ dochter van Wilhelm Tell. Wie dat wordt, beslist de ploeg zelf. De mensen van ploeg A moeten ontdekken wie het is in ploeg B en omgekeerd. Dat gaat zo: ploeg A probeert een persoon van ploeg B in vak A' neer te zetten. Daar vragen ze of hij/zij de zoon/ dochter van Wilhelm Tell is. Is die persoon effectief de zoon/dochter (je moet natuurlijk eerlijk antwoorden), dan blijft die in het vak staan en heeft de ploeg haar taak volbracht. Is het fout, dan moet hij/zij terug vrij gelaten worden.

Let op! Er is een extra moeilijkheid. Als iemand van ploeg A (door iemand van ploeg B) in vak A' of iemand van ploeg B (door iemand van ploeg A) in vak B' geduwd wordt, is die er aan. Zo'n 'gevangene' kan bevrijd worden wanneer iemand van de eigen ploeg hem of haar terug over de lijn komt trekken. Dit extractie kun je weglaten als je met een kleine aspiploeg speelt. Het spel eindigt wanneer de twee zonen en/of dochters gevonden zijn.

STAP 3: HET SCHOT OP DE APPEL

b		a
A	B	

De zonen/dochters die net ontmaskerd zijn, worden nu meegenomen door de tegenpartij. A neemt dus "b" mee en B neemt "a" mee. De ploegen worden opgesteld op het terrein zoals op de tekening. "a" en "b" krijgen een helm op het hoofd waarop een appel is vast gemaakt (merk op, dit is het ideale seizoen voor lekkere blozende appels). In de appel staat een brandend kaarsje (hol de appel bovenaan een beetje uit, zodat het kaarsje er in past). Het is nu de bedoeling dat ploeg A en B hun zoon/dochter van Wilhelm Tell bevrijden door de kaars uit te schieten op het hoofd van hun zoon/dochter.

Per ploeg krijgt iedereen nummer (er zijn evenveel nummers als personen in de ploeg). Elke ploeg staat naast elkaar op een rij. De leiding roept een nummer. Van elke ploeg gaat de persoon met dit nummer op zoek naar één leeg spuitje dat ergens in het midden van het terrein ligt. Dan probeert die een volle emmer te bereiken om het spuitje te vullen. De andere probeert dit te voorkomen door de tegenstander te tikken. Lukt dit, dan moet die het spuitje afgeven aan zijn/ haar tegenstrever en worden de rollen omgekeerd. Wanneer de emmer bereikt is, mag er niet meer getikt worden. Wie de spuit heeft, kan op dat moment rustig de spuit vullen. Als het spuitje gevuld is, gaat hij/zij zich naar de rand van het terrein (voor de zoon/dochter van zijn/haar ploeg) en probeert de kaars uit te schieten. Wil je het nog wat moeilijker maken, dan kun je de personen waarvan de nummers afgeroepen worden zich laten blinddoeken. De rest van de ploeg gidst dan deze mensen door het terrein. Ook het spuiten aan de kaars gebeurt dan geblinddoekt.

Nog enkele spelletjes...

Appel-dobbelspel

Zet je met z'n allen in een kring. In het midden van de kring ligt een mes en vork en een bord met een appel op. Om de beurt mag je met twee dobbelstenen gooien. Wie twee zessen gooit, mag van de appel beginnen eten met mes en vork. Ondertussen gooien de anderen verder met de dobbelsteen. Je mag van de appel blijven eten tot iemand anders twee zessen gooit. In plaats van een appel eten met mes en vork, kun je ook een appel aan een touwtje hangen en insmeren met stroop.

Voederen met een helm

Afhankelijk van de grootte van je aspiploeg verdeel je je in kleinere ploegjes van vier. Drie personen krijgen een helm waarop een vork, een mes of lepel is bevestigd (met tape op de zijkant van de helm). De persoon met de vork moet het stuk fruit op één plaats vastklemmen. De persoon met het mes moet het fruit snijden. De persoon met de lepel moet het fruit op de lepel nemen en de vierde persoon voeden.

MARC TIJSMANS

Vorige maand las je hier de Chiro-ervaringen van Otto-Jan Ham. Deze maand trokken we naar een heuse BCV*-flik: geen echte, maar wel acteur Marc Tijsmans. Als Pasmans maakt hij de Gentse binnenstad (on)veilig, als 'de Marc' was hij jarenlang lid van Chiro Sam én Chiro Sint-Jozef in Merksem.

Het is weinigen gegeven, Marc, maar jij was dus lid van twee Chirogroepen?

Inderdaad, maar niet tegelijkertijd. Op mijn zesde ben ik naar Chiro Sam getrokken. Daar ben ik een paar jaren later weer vertrokken om een zéér actief lid van Chiro Sint-Jozef te worden. Toen ik daar dan leider werd, was ik vast van plan om de plaatselijke afdeling nog beter te maken. Ik heb direct bepaalde dingen overgenomen, zoals het kamphema, want dat wilde ik vernieuwen en helemaal anders aanpakken. Maar op een bepaald moment merk je dan dat er een jongere generatie aankomt, die alles op zijn beurt wil aanpassen, en dan is het moment van gaan gekomen.

Als lid had je ook al een grenzeloze fantasie...

Grenzeloos, absoluut! Mijn leukste herinnering heb ik aan de speelclub: toen gingen we op kamp, en leider Koen had een reusachtig houten kasteel gebouwd. Geen miniatuurkasteel, geen gemakkelijke kartonnen replica, neen, een heus houten kasteel. Tien dagen lang hebben we ons daarin uitgeleefd, en toen we enkele jaren later zelf leider waren, zijn we datzelfde kasteel bij Koen gaan halen. Er was sprake van een lichte ontgoocheling, want in onze herinnering leek het kasteel véél groter, maar op kamp zagen we dan dat bij onze jongste leden hetzelfde gebeurde als enkele jaren voordien bij ons: de sloebers en speelclub waren niet van hun houten burcht weg te slaan!

Was de speelclub dan ook je favoriete afdeling toen je zelf leider werd?

Eigenlijk niet. Ik ben begonnen als leider van de sloebers, maar het waren eigenlijk de rakkers die mij het meest bevielen. Dat is de leeftijd van de stoerdoenerij, maar als ze in een plas vallen, komen ze toch huilend naar hun leider gelopen. Ze denken eigenlijk dat ze alles kunnen, maar ze kunnen nog niets. Uiterst grappig, en boeiend ook.

Maar toch wilde je jouw Chirocarrière afsluiten bij de toppers?

Ja, maar dat lag aan de leden die in die groep zaten. Zeven jaar vroeger was ik leider geworden van de sloebers, en ik wilde graag mijn leiderschap afronden bij dezelfde leden als toen. Dat laatste jaar was eigenlijk al voor een stuk op routine: niet mijn beste jaar dus. Eigenlijk kwam het gewoon praktisch het beste uit, maar het jaar daarop lukte het écht niet meer om Chiro te combineren met mijn studies aan het conservatorium. Vaarwel korte bruine Chiroshortje, dus!

Droeg je dat geweldig korte shortje nog ooit, daarna, om uit te pakken bij je vrienden?

Ik heb het alleszins nog. Ik heb een heleboel collega's die volgens mij ook in de jeugdbeweging gezeten hebben – Janine Bisschops is daar eentje van. Bij de fotoshoot van een superleuk dubbelinterview met haar, heb ik mijn uniform nog eens bovengehaald. Niet de modernere wijde shorts van nu, maar mijn iets te kleine, iets te korte, bruine, authentieke Chiroshort! Geweldig was dat.

Je spreekt van je collega-acteurs die ook in een jeugdbeweging zaten. Is Chiro eigenlijk niet de perfecte voorbereiding op de job die je nu uitoefent?

Zeg dat wel. Ik heb het ongelooflijke geluk gehad van mijn hobby mijn beroep te kunnen maken. Dat klinkt als een huizenhoog cliché, maar 't is een waarheid als een koe. In de Chiro verkleedde ik mezelf geregeld om dan op het podium te kruipen voor leden of ouders, en wat doe ik nu? Net hetzelfde. Het voordeel aan Chiro was dan ook dat je nog geregeld én zwaar op je bek kon gaan, maar niemand veroordeelde je daarvoor. Als 16-jarige faal je soms gewoon, maar iedereen vergeeft je dat. Men merkte dan ook dat het elk jaar wat beter werd: probleemloos onderuitgaan in de Chiro, ik deed het met verve.

Anderzijds vind ik – heel eerlijk – dat elke mens eigenlijk af en toe eens in een jeugdbeweging zou moeten zitten. Ik ben er heilig van overtuigd dat het voor alle stielen werkt, dus niet alleen voor acteurs: de sociale vaardigheden die je meekrijgt, zijn later onontbeerlijk. Je leert immers samenwerken met mensen waar je in een ander verband nooit mee zou overeenkomen, maar je doet het dan wel! Dat is ongetwijfeld een pluspunt van jewelste, want overal kom je nog mensen tegen die je eigenlijk niet leuk vindt, maar waar je wel mee om moet kunnen! Ook voor 'leren organiseren' geldt dit trouwens: waar leer je beter om je plan te trekken dan in een jeugdbeweging?

Is je mooiste herinnering als leider dan ook verbonden aan dat samen leren werken, of eerder aan het acteren in je Chirogroep?

Mijn topherinnering heeft ongetwijfeld te maken met het kamphema. Die thema's waren mijn specialiteit en voor een bepaald kamp draaide alles rond Koning Arthur. Ik heb toen van mijn hoofdleder (en broer) zwaar onder mijn vijs gekregen omdat het nogal duur uitviel: de kosten voor het kamphema waren opgelopen tot 15.000 Belgische frank. Maaaar... het was wel fantastisch: wekenlang op voorhand moesten alle kerels en aspiranten komen repeteren, de ultieme veldslag zag er wonderbaarlijk uit, iedereen was in perfect kostuum verkleed, en de grootste beloning was uiteindelijk het spontane applaus van de leden na de laatste act. Bovendien kwamen enkele leiders jaren later vragen of ze dat thema nog eens mochten gebruiken. Ook de akkoorden van themaliedjes die ik schreef, worden nog geregeld gebruikt. Bij de viering van 50 of 60 jaar Chiro hoorde ik dan plots liedjes zingen die ikzelf ooit nog geschreven had: kippenvol natuurlijk, en daar geniet ik dan met volle teugen van.

Speelt Chiro, buiten de ervaring die je altijd meedraagt, op dit moment nog een rol in je leven?

Absoluut. Wij zijn thuis namelijk een heuse jeugdbewegingsfamilie. Mijn zus is getrouwd met een oud-Chiroleider, mijn broer is getrouwd met een oud-Chiroleidster, mijn jongste zus is getrouwd met een oud-Scoutsleider – ik weet het, dat laatste is een zwarte bladzijde in onze familiegeschiedenis. (lacht) Voor mezelf lag het wel wat moeilijker natuurlijk...

Geen vriendje opgedaan in jouw Chirogroep? Werd er toen vlot over homoseksualiteit gesproken?

Nope! Ik had toen zelfs een vriendinnetje, een Chiroleidster. Enkele jaren later kwam iedereen me dan zeggen: "Marc, jongen, we hebben het altijd al geweten." Het is niet zo dat daar destijds niet over gesproken kon worden, maar het gebeurde gewoon niet...

Bedankt voor je tijd, Marc, en blijf ze gebruiken, die Chiro-ervaring!

SOUTHERN-AFRICAN CHIRO LEADERS, WELCOME IN BELGIUM!

Met deze slogan stonden we donderdag 12 augustus 7 Zuid-Afrikaanse Chiroleiding op te wachten in Zaventem. Die kwamen, als onderdeel van ons partnerschap met Chiro Zuidelijk-Afrika, op inleefreis voor drie weken. En ook al ontbraken de toeters en bellen, het was een meer dan geslaagd onthaal.

Zaterdag 14 augustus:

Na een gewaagd spel in het Begijnhof in Mechelen kwamen 4 gastgezinnen de Zuid-Afrikaanse leiding ophalen. Een 6-daags verblijf in een echt Vlaams gezin was één van de hoofdactiviteiten van hun inleefreis. Alle hoeken en kanten van België werden bezocht. De Zuid-Afrikanen ontdekten o.a. dat een koe ook dik en gespierd kan zijn...

Bij deze willen we van de gelegenheid gebruik maken om de gastgezinnen nog eens hartelijk te bedanken! De families Bresseleers, Scheur, Destoop en Vandenbulcke: baaie dankie!

Donderdag 19 augustus:

Moe maar voldaan en met kilo's chocolade kwamen ze terug samen in Gent. Daar hadden we een lekkere braai (BBQ), zijn we met z'n allen, op kosten van Bobbejaan Schoepen, naar Bobbejaanland geweest en naar Oostende om een glimp op te vangen van Sergio en Geena Lisa (Fata Morgana).

Maandag 23 augustus:

Rugzak gepakt, naar Krinkel afgezaktd,... Ook Krinkel stond op het programma van

onze gasten. Samen met zo'n 14 andere nationaliteiten bevolkten de Zuid-Afrikanen onze Internationale kampgrond. Iedereen die op Krinkel was heeft zeker en vast wel gehoord of meegemaakt hoe goed de sfeer wel was op onze kampgrond. De liederen "Oh, it's a Chiro day" en "Now is the time to rejoice in our nation" zijn nu wel nationaal bekend geworden, nadat één ervan werd gezongen op de nationale zangstonde! Toen werd het echt wel stil aan de overkant!

Ook de Klinker liet onze gasten niet zomaar voorbij gaan! In een kort interview vertelt Johannes: "I am here on Krinkel. I don't know what to expect, but these people have a lot of energy. So, I'm looking forward to it."

Na Krinkel verbleven onze gasten nog tot 2 september in Brussel. Daar hebben ze samen met de Dienst Avontuurlijke Activiteiten genoten van 'Brussels by night', een metro-spel, een museum bezoek,... een echte aanrader!

Een weetje: Eind december 2004 loopt het partnerschap met Chiro Zuidelijk-Afrika ten einde. Dan richten we ons volledig op het partnership met Litouwen.

Maar niet getreurd, in de toekomst zullen er nog inleefreizen georganiseerd worden naar Zuidelijk-Afrika. Hou gewoon Dubbelpunt in de gaten!

**CHIPADAG
ZATERDAG
13/11/2004**

Ook dit jaar komt er een fantastische dag voor keti's en hun leiding!

Chiro en Patro (onze Waalse tegenhanger) gaan er opnieuw samen een dag op uit. We zijn ondertussen druk bezig met de voorbereiding. We willen Chipadag 2003 immers evenaren of - wie weet - zelfs overtreffen. Vorig jaar kwamen meer dan 400 mensen met de trein af naar Brussel. Gigantische massaspelen en een stadsspel waren ingrediënten van een onvergetelijke ontmoeting. Wil je dit jaar meedoen? Hou dan goed onze website www.chiro.be in het oog voor meer informatie. Tot dan!

LAAT ZIEN DAT JE LID VAN DE JEUGDBEWEGING BENT!

In Vlaanderen is een paar honderdduizend kinderen en jongeren bij een jeugdbeweging. Eenmaal per jaar willen we dit ook met z'n allen laten zien. Chiro, KSJ-KSA-VKSJ, KLJ, scouts of gidsen,... het maakt niet uit. Ze hebben die dag niet het verschil, maar wel het gelijk aan hun kant.

Op vrijdag 22 oktober 2004 stapte, fietste, tramde, treinte en buste heel jeugdbewegend Vlaanderen naar school of werk in een grote verscheidenheid aan uniformen, sjaaltjes en T-shirts.

Laat zien dat je lid van de jeugdbeweging bent: trek je bewegingskledij aan om naar school of werk te gaan!

Dit jaar willen we met onze open brief en perscampagne aandacht vragen voor het communiceren met jongeren en jeugdbewegingen.

Jongeren worden vaak negatief in de kijker gezet. Soms krijgen we de indruk dat we als gangsters of terroristen bekeken worden, wanneer we een stadspel spelen. Als we eens teveel lawaai maken tijdens een leuk spel, dan lopen we de kans dat de burenhet ons niet zelf vertellen. Ze bellen dan liever de politie.

We willen daarom oproepen om mee te werken aan een open samenleving. We roepen op om te communiceren mét jongeren en niet zomaar (op negatieve wijze) te communiceren over jongeren. De open brief wordt ruim verspreid, zowel naar kinderen en jongeren zelf als naar scholen, overheid,... Ook jouw groep kan die brief bezorgen aan lokale organisaties, opdat die ook (meer) aandacht zouden besteden aan een jeugdvriendelijk beleid.

We willen jullie ook oproepen tijdens de speeltijd op school een spel te spelen met je medeleerlingen. Een typisch jeugdbewegingspel kan de dagelijkse speeltijd een ander tintje geven!

Het hoogtepunt van de dag worden de provinciale acties. In elke provincie is er in één stad zo'n actie. Daar kun je telkens terecht voor verschillende activiteiten. Van olievatenpercussie tot typische jeugdbewegingspelletjes. Voor elk wat wils!

De meest recente info kun je steeds vinden op de website van de dag van de jeugdbeweging: www.jeugdwerknet.be/ dagvandejeugdbeweging.

Op vrijdag 22 oktober 2004, Dag van de Jeugdbeweging, krijgt iedereen in jeugdbewegingskleren een kleine verrassing in De Banier!

Door het zure heen

WERKMAP: MET KINDEREN EN JONGEREN WERKEN ROND VERLIES EN ROUW IN DE JEUGDBEWEGING

De verschillende jeugdbewegingen merkten dat er een grote nood bestond aan concrete werkvormen om met verlies en rouw om te gaan. Ze sloegen daarom de handen in elkaar en werkten een dikke map uit propvol concreet en bruikbaar materiaal. De map is vooral bedoeld om in te 'grasduinen', op inspiratie op te doen en om concrete tips te vinden voor activiteiten rond verlies en rouw.

In het eerste deel vind je een gevarieerd aanbod van toegankelijke werkvormen, opgesplitst in verschillende leeftijdsgroepen. In het tweede deel vertrekken de werkvormen vanuit een concreet overlijden in de jeugdbeweging. Alle activiteiten in beide delen kunnen aangepast worden naar andere leeftijden.

Het uitgewerkte materiaal is bruikbaar voor alle begeleid(st)ers van kinderen en jongeren in jeugdbewegingen en daarbuiten.

VOORSTELLINGSDAG 23 OKTOBER 2004

- Op 23 oktober ben je welkom op de voorstellingsnamiddag van deze werkmap.
- Je krijgt er heel duidelijke achtergrond te horen van een expert op dit gebied, Prof. Manu Keirse.
 - De samenstelling en het gebruik van de werkmap worden uitgelegd.
 - Er zijn concrete workshops per afdeling, waar je het materiaal al eens kunt uitproberen en vragen kunt stellen aan de auteurs.
 - Acteur Bob Selderslaghs brengt bovendien doorheen de dag enkele teksten uit de werkmap.

Deelname is gratis en de dag vindt plaats in de Aula Rector Dhanis van de Universiteit Antwerpen (Kleine Kauwenberg 12-16, 2000 Antwerpen) van 13.30 tot 17.30 uur. Inschrijven doe je bij gert.vanlangendonck@ua.ac.be, 03-220 46 18. Je vermeldt dan ook welke workshop je wilt volgen. Je kunt kiezen tussen de verschillende afdelingen: 6-8, 8-10, 10-12, 14-16, 16-18 en 18+ jaar.

Op deze dag kun je met de bon die je Chirogroep bij de Kluts van september vond een gratis exemplaar afhalen. Daarna kun je dat in De Banier.

Je kent ze wel, die echt ouderwetse felgekleurde zuurtjes. Smoelentrekkers, noemde mijn grootmoeder ze. Je koopt ze per honderd gram op de markt of in een piepklein snoepwinkeltje tot de nok gevuld met lekkers. Soms vind je ze ook in kleine zakjes aan de kassa van de supermarkt.

Smikkelen van zo'n snoepje, da's een bijzondere ervaring. Wanneer je het harde staafje tussen duim en wijsvinger uit het snoepzakje pikt, begint het in je mond al te prikkelen. Eens in je mond, trekt je gezicht samen van het zure poeder en verschijnen er zweetpareltjes op je voorhoofd of tranen in je ogen. Zo zuur...

En toch, na enkele ogenblikken zuigen wordt het snoepje malser, verdwijnt de intense zuurheid en steeds duidelijker proef je de zalig zoete fruitsmaak. Er verschijnt een glimlach. Zo is het ook wanneer iemand uit jouw omgeving doodgaat. De eerste momenten ben je overweldigd door de zure smaak van het afscheid en komt heel je lichaam in het verweer. Als je deze gevoelens van onmacht, pijn en oneindig verdriet toelaat, dan zal er zachtjesaan iets veranderen...

Niet de pijn maar de persoon komt dan op de eerste plaats, wie hij/zij was, wat hij/zij vertelde, de grappige en ernstige momenten. Et is de zoete smaak van dankbaarheid en herinnering die bovenkomt. Er verschijnt een glimlach, want zoals zij/hij was, is en blijft er maar één.

Met deze map willen wij de hand reiken aan begeleiders die met kinderen gaan werken rond verlies en rouw. Wij hopen dat zij vanuit dit aanbod samen door het zure heen willen gaan... om dan de zoete smaak te ontdekken van een nieuw 'geheeld' leven...

CHIRO-INFO

ZOEKERTJES

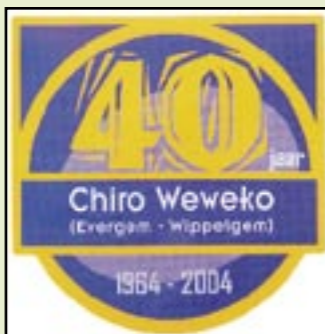
Gezocht: eenzame **bivakplaats** voor 11-21 juli 2005, die wil verworden door een meisjeschirogroep van 75 à 85 personen. Voor meer details kun je terecht bij Hugo Mallaerts, Tervoor 41, 2260 Westerlo, mellaertshugo@hotmail.com, 0495-87 81 97.

Chiro Pimpernel, Vleteren, verkoopt een **tent** voor 8 personen. Over de prijs moet je overeen komen. Voor verdere info: karel_coene@hotmail.com of 0494-78 26 75.

Bivakplaats Catico, Eersels 120, 2480 Dessel is nog vrij van 10 tot 31 augustus 2005, van 1 tot 11 juli, 21 tot 31 juli en 10 tot 31 augustus 2006. Binnen kunnen er 80 à 90 mensen overnachten. Er is een speelweide en 1,5 ha, waar je tenten kunt op plaatsen. Ook weekends zijn heel het jaar mogelijk. Inlichtingen op 014-37 75 65.

FEESTDRIFT

Chiro Harbalarifa, Herdersem, vierde van 24 tot 26 September 2004 hun 50-jarig bestaan met een streekbierenavond, een optreden van "tot morgen", een fototentoonstelling, La fiesta Harbalarifa, een mis en een feestmaaltijd.

Chiro Weweko, Wippelgem, wordt **40!** Vier met hen mee op 1 en 2 oktober 2004 met op vrijdag een Topradio-trl-fuif met lasershow en op zaterdag optredens van Venus in Flames en een fuif met DJ Dirk Stoops.

Heb jij ook zin om eens goed te gaan **fuiven**? Ga dan op 9 oktober 2004 naar de Chiro-TD van **Chiro Putte** in de gemeentelijke feesthallen van Putte! De deuren openen om 21.00 uur! Deze fuif van het jaar is niet te missen!

FAMILIENIEUWS

TROUWEN? JA!

Niet langer dan een ademtocht, lang is dat niet, kijk maar, ik deed het weer, zo lang hou ik van je, en dan niet zomaar even, neen, de hele tijd als nu, en nu en verder nog, denk ik, mijn hele leven. **Wim Van Caeyzele** (ex-medewerker Spoor ZeS) en **Sam Mondelaers** (oud-leider Chiro) waren dit jaar niet aan het krinkelen maar gaven elkaar hun ja-woord op zaterdag 28 augustus 2004.

ZIJ BREIDEN UIT!

Toen ik nog nul jaar was, toen ik in de buik van mama zat, toen wist ik eigenlijk al alles, ik moest alleen nog leren praten.

Lars Van Besien vertelde op 2 september 2004 alle geheimen aan papa Wouter (oud-nationaal secretaris Chiro) en mama Tinne Laes.

ACTIES LEVENSLIJN-KINDERFONDS

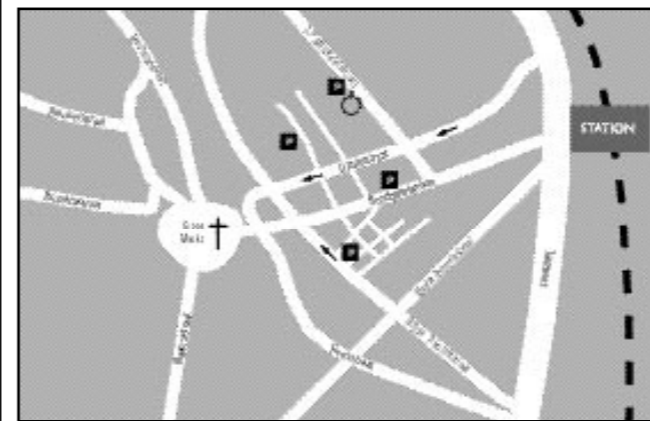
De "Veilig op kamp"-actie van het Levenslijn-Kinderfonds en de jeugdbewegingen is een succes geworden. De gratis veiligheidspakketten voor iedere groep gingen als zoete broodjes de deur uit en wie deze zomer in de bivakoorden vertoefde, kon moeilijk naast de vele groepen met fluovestjes kijken.

Ook de komende jaren wil het Levenslijn-Kinderfonds verder werken aan een veiliger verkeer voor kinderen en jongeren, via heel concrete acties. Om de nodige fondsen te verzamelen, kunnen ook jullie een geldinzamelactie opzetten. De maand oktober is de actiemaand van de jeugdverenigingen. In deze maand wil het Levenslijn-Kinderfonds alle activiteiten die de jeugdverenigingen organiseren speciaal in de kijker zetten. Je kunt zelf een actie opzetten of je kunt producten van het Levenslijn-Kinderfonds verkopen. Naast de gewone stickers en de reflecterende stickers zijn er nu ook enkele nieuwe artikelen: de lintster (reflecterende ster aan neklint) en de slapwrap (reflecterende armband). Dit alles ontworpen door Walter Van Beirendonck in de ondertussen welgekende "I love star"-stijl.

Meer ideetjes kun je vinden op www.levenslijnkindersfonds.be. Om jullie actie te registreren en om praktische afspraken te maken neem je best contact op met het secretariaat van het Levenslijn-Kinderfonds via info@levenslijn.be of 02-255 39 70.

STUDEER JE IN LEUVEN, WOON JE IN LEUVEN OF WERK JE IN LEUVEN?

Jolé organiseert activiteiten voor leiding in en rond Leuven. Tweewekelijks op woensdagavond. Alle info en het programma vind je op www.chiro.be/jole of in De Banier van Leuven. Laat je ontdekkingsdrang winnen van je twijfel en kom eens langs! Jolé, J.P. Minckelersstraat 31, 3000 Leuven, jole@chiro.be.

20 OKTOBER 2004: CHIGANT

Chigant, Chiro voor studerende Chiroleiding in Gent ontspant je ook dit jaar weer! Ben je geïnteresseerd in hopen leuke activiteiten op woensdagavond? Kom dan naar onze eerste activiteit op 20 oktober 2004. We spreken af om 19.45 u aan het Arteveldestandbeeld op de Vrijdagmarkt. Draag zeker je bewegingskledij!

CHIRO DAMMEDEE ZOEKT LEIDING

Ben je +17 en op zoek naar een uitdaging in 't weekend? Een uitdaging die je een pak ervaring meegeeft? Eén waarmee je persoonlijke vaardigheden en bovendien massa's plezier beleeft en die je de vriendschap van medeleiding en heel wat kinderen en jongeren zal opleveren? Word dan leiding bij Chiro Dammedee op 'den Dam' in Antwerpen, hét dorp in de stad!

Of misschien ken jij wel iemand die geknipt is voor dit engagement? Iemand die in jullie Chirogroep niet verder kon omdat hij op kot ging in Antwerpen? Of iemand die uitgekeken is op haar eigen grote scouts en die een nieuwe uitdaging zoekt met meer ruimte om de boel te trekken? Of neven of vrienden, collega's ...

Bel als de bliksem met Jorgen Sprangers op 03-231 07 95 of mail JorgenS@chiro.be.

WERELDDAG VAN VERZET TEGEN EXTREME ARMOEDE

Op 17 oktober 2004 houden de Beweging van mensen met laag inkomen en kinderen en Partners tegen de miserie een herdenkingsplechtigheid in het kader van de Werelddag van verzet tegen extreme armoede. Die vindt plaats van 19 tot 20 uur op het Sint-Pietersplein in Gent.

TREFDAG VOOR JONGEREN EN JEUGDWERKERS MET ZUID- AFRIKAFEELING

Zaterdag 16 oktober 2004 kun je van 13 tot 18 uur terecht op de trefdag voor jongeren en jeugdwerkers met Zuid-Afrikafeeling. In het Zuiderpershuis (Waalse kaai 14, Antwerpen) vind je informatie uit de eerste hand door de National Youth Commission, Zuid-Afrika. Je leert er alles over de samenwerking Vlaanderen-Zuid-Afrika in de jeugdsector en hoort er het debat over 10 jaar democratie. Een projectenmarkt, getuigenissen van jongeren en jeugdorganisaties, kortfilms en een fototentoonstelling maken het visueel allemaal vatbaar. Even alles door het hoofd laten waaien doe je op de tonen van live muziek uit Zuid-Afrika met Fade to Gray.

De toegang is gratis en meer info lees je op www.jint.be. Registreer je deelname via www.jint.be, kom af en maak kans op 1 van de 5 gratis tickets voor Umoja, een Zuid-Afrikaanse dansmusical, eenmalig in Vlaanderen eind oktober. Iedereen krijgt gratis de video (of DVD) "Youth Colours Freedom" mee naar huis.

OREN EN PENNEN GEZOCHT

De Kinder- en Jongerentelefoon zoekt vrijwillige medewerkers voor de telefoonafdelingen in Antwerpen, Brugge, Brussel, Gent en Hasselt en de e-mail- en brievenafdeling in Mechelen. Meer info op 02-534 37 43 of info@kjt.org.

120 KAMPPLAATSEN IN ÉÉN HANDIG NASLAGWERK

Het duurde een jaar langer dan voorzien, maar de **nieuwe catalogus** van het CJT, Uw Gangmaker is vers van de pers. Je vindt er meer dan 120 bivakhuizen in. De mogelijkheden met het internet deden CJT even twifelen, maar het is niet zo eenvoudig om met de laptop op prospectie te gaan en zelfs in het lokaal is bladeren in een boek leuker.

Uw Gangmaker wordt aangeboden tegen € 5,-. Bestellen kan via www.cjt.be of 09-210 57 70. Enkele dagen later valt dan die 450g jeugdtoerisme bij jou in de bus. Ophalen in de Bergstraat 16, 9820 Merelbeke kan natuurlijk ook, dan betaal je maar € 2,-.

MET MIJ WORDT ALLES ANDERS

De Jeugdpastorale Dagen 2004 hebben het over Jongeren en politiek. De Jeugdpastorale Dagen zijn vormingsdagen voor wie actief is met jongeren, al of niet in een pastoraal kader. Ervaren sprekers in denk- en werkwinkels wisselen elkaar af. De Interdiocesane Jeugddiens en het Tijdschrift voor Geestelijk Leven, organiseert twee weekends 12-13 en 26-27 november 2004. Beide weekends vinden plaats in het Provinciaal Vormingscentrum in Malle. Verdere informatie en folders krijg je bij IJD, Gerd Bridts, 015-29 84 56, gerdb.ijd.vbm@kerknet.be, www.ijd.be, www.tgl.be.

KOFFIE...

Het **Antwerps actiecomité van Vredeseilanden** organiseert een geldinzamelingsactie met een **wedstrijdelement** om zelfs de meest hardnekkige koffiehater over de streep te trekken.

Tussen **10 en 16 januari 2005** dagen de Antwerpse jeugdbewegingen uit een verschil te maken voor de Costa Ricaanse boeren en de Antwerpenaars te sensibiliseren. De jeugdbewegingen die in deze periode het meeste geld inzamelen winnen.

Prijzen gaan van een reusachtige splinternieuwe shelter, een weekend in de Ardennen tot cinema tickets voor de hele jeugdbeweging en cadeaubons van AS Adventure.

Wat moet je doen? Gebruik je jeugdige fantasie en bedenk een manier om de mensen te motiveren om voortaan eerlijke koffie te drinken en een bijdrage te leveren om de projecten te steunen. Immers, door een bijdrage te leveren rechten ze het onrecht aan de Costa Ricaanse boeren, waar we allemaal onbewust mede verantwoordelijk voor zijn.

Schrijf je snel in door een mailtje te sturen naar anneliesdhondt@yahoo.com, of per post: Annelies D'Hondt, Brederodestraat 27, 2018 Antwerpen. Geef de naam en adresgegevens van je jeugdbeweging en een korte beschrijving van je idee door vóór 15 november 2004 en werk mee aan eerlijke koffie in Antwerpen! Binnenkort kun je ook inschrijven op www.vredeseilanden.be. Je vindt er ook meer informatie over wat er allemaal met de bijdragen concreet zal gebeuren.

OPROEP WERELD AIDS DAG!

1 december is het **Wereld Aids Dag**, een dag van internationale solidariteit met mensen met hiv en aids.

Op die dag probeert Sensoa, de Vlaamse organisatie die werkt rond seksuele gezondheid en hiv en aids, zoveel mogelijk mensen te sensibiliseren. Ze verspreiden rode lintjes, het symbool van solidariteit met mensen met hiv en aids.

Ook radio Donna wil zijn steentje bijdragen en zal op 1 december door Vlaanderen trekken van provinciehoofdstad naar provinciehoofdstad met BV's en presentatoren. Zij willen jouw actie mee in gang zetten, ondersteunen en promoten. Heb je een ideeetje voor een actie in een winkelstraat of plein in Gent, Antwerpen, Brugge, Hasselt of Brussel? Mail naar Sensoa (boris.cruyssaert@sensoa.be) en we gaan na of je idee in de smaak valt. Ook voor meer info kun je bij ons terecht! Meer over Wereld Aids Dag kun je nalezen op www.sensoa.be, bij het onderdeel Actie!

CAMPAGNE ASIEL EN MIGRATIE 2005-2006 TREFDAG 23 OKTOBER 2004

Nieuwe antiracistische campagne Vaka/Hand in Hand
Het slechte nieuws van juni en juli: de verkiezingsoverwinning van een voor racisme veroordeelde partij, de verwerpelijke antisemitische aanvallen in Antwerpen, de laffe nachtelijke aanslag op de asielzoekers in Ranst, is voor Vaka/Hand in Hand geen reden om er het bijtje bij neer te leggen. Wel integendeel.

De nieuwe antiracistische campagne van Vaka/Hand in Hand is de gemeentelijke campagne voor een humaan en rechtvaardig asiel- en migratiebeleid. Die start in 2005 en kent haar hoogtepunt in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. Op **zaterdag 23 oktober** (10-16 uur) bespreken we de plannen op een **open trefdag** in Antwerpen (Elcker-Ik Centrum, Breughelstraat 31-33, 2018 Antwerpen). Alle geïnteresseerden zijn welkom om mee na te denken over de campagne. Meer info vind je op www.vaka-handinhand.org of kun je krijgen via Vaka/Hand in Hand, Breughelstraat 31-33, 2018 Antwerpen, 03-281 15 05, info@vaka-handinhand.org.

JONGERENWEEKEND EN INSPIRATIEAVONDEN IN AVERBODE

Van 29 tot 31 oktober 2004 gaan de norbertijnen van Averbode van start met het jongerenweekend "op reis met Tobit en God". Dit weekend richt zich tot jongeren vanaf 16 jaar en kost maar € 50,00. Vier zaterdagavonden krijgen jongeren ook de kans om zich te herbronnen in de gewijde abdijsatmosfeer.

De eerste inspiratieavond gaat door op zaterdag 20 november vanaf 17.45 tot 22.00 uur. Kostprijs: € 5,-. Voor inlichtingen en inschrijvingen: Beziingscentrum, Norbertijnenabdij, 3271 Averbode, 013 78 04 40, beziingscentrum@abdijsaverbode.be, www.abdijsaverbode.be.

VORMING

DJEMBÉWEEKEND

Ook dit jaar biedt het djembé- en muziekweekend van Broederlijk Delen je een muzikaal vierluik. Vanuit elk van die invalshoeken keren we de blik naar het Zuiden via informatieve workshops en groepsanimatie.

► Het klassieke djembé- en conga-aanbod.

We werken in vaste leefgroepen (beginners/ gevorderden). Wie niet over een eigen djembé-instrument beschikt, krijgt er van ons eentje ter beschikking. Zondag om 14 uur brengen we met z'n allen een indrukwekkend samenspel!

► De rockworkshop.

Voor jongeren die al over voldoende muzikale bagage beschikken & om het even welk instrument al bespelen: snaren, keyboards, blazers en percussie. Een workshop voor snel beslissende freaks: de beschikbare plaatsen zijn beperkt.

► Workshop Likembé

Tijdens het wereldkamp maakten we er kennis mee: de 'duimpiano'. Maar de likembé is veel ouder dan onze piano. In Afrika maakt men er hoogstaande muziek mee, en na dit weekend doe jij dat ook.

► De zangworkshop.

De stem is het mooiste instrument van allemaal. Wij verkennen veel vocale tradities, van gospel tot Afrikaans.

Ideaal voor aspiranten!

INLEIDINGSCURSUS (IK)

De Inleidingscursus is een must voor iedereen die het eerste jaar in leiding staat. Samen met leiding uit de buurt vertrek je op weekend. IK is gekend voor z'n 'vliegerin'-aanpak. Alles draait er rond spel en spelen. Je ontdekt verschillende soorten spelen, leert nieuwe spelen maken en tot in het oneindige variëren. Creativiteit en fantasie worden geactiveerd! Je krijgt een heleboel begeleidingstips mee en met een heleboel frisse ideeën bereid je zelf een programma voor. Om vingers en duimen van af te likken. Twijfel dus niet om mee te gaan op IK!!!

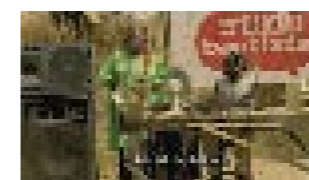
Wie mag mee?

Alle leiding die IK nog niet volgde. Je eigen (prille) leidingervaring staat centraal. Let wel: wie een attest van animator wil behalen moet minstens 16 jaar zijn of worden in het lopende kalenderjaar!

Praktisch?

De organisatie van IK ligt in handen van de gewesten. Zij bezorgen je dus een uitnodiging met data en praktische informatie. Als je niet mee kunt met je eigen gewest, kun je aansluiten bij de IK van een buurgewest. Raadpleeg de gewestleiding of het regionaal Chirosecretariaat.

AFDELINGSBIVAK: STUDIO BAPTISTE

5 dagen heimwee hebben als een speelclubber, in bomen klimmen als een rakwi, over de jongens/meisjes roddelen bij de tito's, de avonturier uithangen bij de keti's, aspi zijn 5 op 5. Mijmeren over

begeleidingshoudingen, je inleven in de leefwereld van je gasten, van 's morgens tot 's avonds spelen op maat van je afdeling, aan tafel met Sjoepap, stilstaan bij een kippenvelverhaal van iemand van je leefgroep, 5 dagen kleur bekennen,...

Dat (en uiteraard nog veel meer) ondergedompeld in een waaier van Afrikaanse tinten kun je meemaken op Afdelingsbivak 2004. Het tromgeroffel en heupgezwaai begint op maandag 1 november en we sluiten onze deuren weer op vrijdag 5 november. Djembés, dreadlocks en strooien rokjes zijn van harte welkom. Wacht niet te lang met inschrijven, de plaatsen zijn beperkt! AB, ga mee!

Wanneer?

1-5 november 2004

Waar?

Heibrand, Westmalle

Prijs?

€ 71

Wie mag mee?

Iedereen die IK en SB heeft gevolgd en 18 jaar is of wordt in 2004. Wie nog geen IK of SB volgde, moet 19 jaar zijn of worden.

Attest van Hoofdanimator

Het Afdelingsbivak en 30 uur stage in je eigen groep leiden tot het attest van Hoofdanimator in het Jeugdwerk.

GROEPSLEIDINGSWEEKEND 1

THOERISTISCHE RONDREIS GROEPSLEIDINGSWEEKEND 1 26-28 november 2004

Het reisbureau 'groepsleidingscommissie' verwacht alle groepsleid(st)ers, VB's en proosten op groepsleidingsweekend 1!

Programma:

Dag 1: verkennende uitstap met de ploeg.
Dag 2: de leidingploeg binnenste buiten met thematische uitstapjes.
Dag 3: verrassingsuitstap en afrondende terugblik.

Elke dag wordt een 5-gangen-groepsleidingsmenu verzorgd (licht slaatje vertier, gazpacho van ideeën, uitwisseling van ervaringen gearneerd met een vleugje visie, vruchtensorbet met themabollen naar keuze, verrijkte koffie met versnapering).

Wanneer?

26-28 november 2004

Waar?

Karmel, Brugge

Prijs?

€ 32

Wie mag mee?

Iedereen die IK en SB heeft gevolgd en 18 jaar is of wordt in 2004. Wie nog geen IK of SB volgde, moet 19 jaar zijn of worden.

Attest van Hoofdanimator

GLW + een andere cursus + 30 uur stage in de eigen groep leiden tot het attest van Hoofdanimator in het Jeugdwerk.

Kleine letters

Wanneer?

12-14 november 2004 (ook zondagnamiddag)

Waar?

Hoge Rielen, Lichtaart

Prijs?

€ 50

Wie mag mee?

Iedereen die 16 is of wordt in 2004, in je eentje of met de hele afdeling!

Inschrijven

Stuur de inschrijfstrook naar: Chirojeugd Vlaanderen, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen en je ontvangt een overschrijvingsformulier.

INSCHRIJFSTROOK DJEMBÉWEEKEND

Ja, ik schrijf me in voor het Djembé- en muziekweekend van 12-14 november 2004.

Ik neem deel aan (één keuze aankruisen)

- workshop djembé
ik heb wel/niet een eigen instrument
- workshop conga
ik heb wel/niet een eigen instrument
- workshop likembé
ik heb wel/niet een eigen instrument
- workshop rock
enkel als je een eigen instrument bij hebt.
- workshop zang

naam: _____

voornaam: _____

straat + nummer: _____

postcode + plaats: _____

telefoon: _____

e-mail: _____

geboortedatum: _____

Chirogroep: _____

man/vrouw: _____

school/job: _____

VOOR ALLE CHIROCURSUSSEN GELDT

Inschrijven

Per e-mail: je naam en voornaam, adres, telefoonnummer, mailadres, de naam en periode en plaats van de cursus, naar info@chiro.be.
Met de post: dezelfde gegevens, naar Kipdorp 30, 2000 Antwerpen.
Wie zich inschrijft voor Afdelingsbivak moet ook doorgeven welke afdeling hij of zij verkiest op bivak.

Betalen

Als je inschrijving aangekomen is, sturen wij je een factuur. Respecteer de uiterste inschrijvingsdatum (veertien dagen voor de cursus). Wie te laat inschrijft, betaalt € 7,50 extra voor een weekend of vijfdaagse. Op cursus krijgt iedereen een attest van deelname. Als je dat indient bij je gemeente (meestal via de jeugddienst), betaalt die waarschijnlijk de inschrijvingsprijs geheel of gedeeltelijk terug.

We vragen alle deelnemers de cursus volledig mee te maken.

Verse groentjes

Mannen van Niefpoort, Ik zen van Antwerpeeh en doen ier ff de groeten aan de Koen, ne vree wijze gast, joeee

Veel groeten van Ril aan alle Krinkelaars en in het bijzonder aan 38bis! Roeland is de max, olé, olé!

Groetjes aan Kevin met de Klak... gewoon omdat da nen toffe is... Katrien

Heel veel groetjes aan alle springkippen van 'level 42', het was echt een superfantastische en onvergetelijke week. We hadden het geluk dat de tofste mensen van Krinkel allemaal in onze leefgroep zaten. Hele dikke knuffel van Leen en Greet

Leefgroep 60 - HUH! Hey kindjes van de Krinkelse leefgroep 60, merci voor het zalige bivak! Dr Grien, Elise, Tim, Koen, Kathleen, Lien, Kwinten, Katrien, Blesje, Veerle: jullie zijn de beste! Met liefs, Imte P.S.: Anti - ...

Mark of Mathias of zoiets met zielige beetjes of allergie, doen de beetjes nog zeer? Nie meer zielig doen, hé! Hihi, nu kan ik hier is goe lachen, si, en geen plas modder om mij in te duwen, haha, groetjes, Sofie

Wij willen graag DE bivakherinnering van de tippers en tip-tiens van onze Chiro met jullie delen. Zoals elk jaar trokken we onze stoute schoenen en gingen we tijdens het bivak op 2-daagse. Na vele uren stappen en enkele blaren rijker, kwamen we eindelijk op onze 2-daagse plaats (bij de oom van leidster Ellen) aan. Daar stond plots voor het medicijn tegen zere voeten en vermoeidheid ... tutututututututu, trrrromgeroffel en trompetgetoeter ... een JACUZZI Heerlijk! Hier alvast ons luxueuze kiekje

Heulenaars, we zullen er maar eens een deftig thema van maken... 250 leden in Tsoef, een hele goeie 100 in Stine, overal een deftige leidingsploeg in aantal... Slechts een 4-tal mensen (denk ik) uit Heule op Krinkel: ene uit Stine, ene uit Tsoef, Vjète van 't gewest en ene die uitweek naar Korneelke in Aalbeke,... Erbarmelijk, 't is gewoon hét moment in je leidingscarrière! In 2008 moeten we daar met 20 Heulenaars staan, 't kan me nie schelen uit welke Chiro's we ze halen, zodat we tenminste dat aantal van Chiro Marke van dit jaar eens kloppen! Roland

Chiro Vlamertinge wil Griet veel geluk wensen en nog eens zeggen dat ze een superleidster was, nu ze nat 5 een punt zet achter haar Chirocarrière om in het huwelijksbootje te stappen met Stefaan.

Heb jij een groetje of leuke foto? Stuur je groetjes en foto's naar Dubbelpunt, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen, Dubbelpunt@chiro.be of hou je ogen open voor onze brievenbus op één van de vele cursussen.

Stuur je ons digitale foto's voor de bivakkaartjes of om hier en daar als illustratie en achtergrond te gebruiken, dan moeten die van hoge resolutie zijn (3 megapixels of meer)! Gewone foto's moeten duidelijk genoeg zijn.

REGEN

is geen uitvlucht meer!

In De Banier zijn nu ook leuke en originele gezelschapsspellen te vinden. Ze zijn zo spannend dat je ze ook als de zon schijnt, wilt spelen.

MAGELAEN | € 23,95

HAAS EN SCHILDPAD | € 22,95

FBI

KAARTSPEL FBI | € 8,25

Weerwolven

KAARTSPEL WEERWOLF | € 8,25

KOLONISTEN VAN CATAN | € 42,95

Op vrijdag 22 oktober 2004, Dag van de Jeugdbeweging, krijgt iedereen in jeugdbewegingskleren een kleine verrassing in De Banier!

- Aalst, Molinstraat 65, tel. 053-70 13 80
- Antwerpen, Kipdorp 30, tel. 03-202 24 71
- Brugge, Ezelstraat 69, tel. 050-33 86 51
- Brussel, Kolenmarkt 85, tel. 02-511 44 31
- Gent, Kwaadham 26, tel. 09-223 87 87
- Hasselt, Vaartstraat 14, tel. 011-23 14 89
- Leuven, J.P. Minckelersstraat 29, tel. 016-29 97 84
- Mechelen, O.L. Vrouwstraat 6, tel. 015-41 02 34
- Roeselare, Delaerestraat 16, tel. 051-24 35 11
- Turnhout, Warandestraat 97, tel. 014-42 15 13

Met je lidkaart krijg je op alle Creamix-artikelen 20% korting!

**Paddestoelen, beukennootjes,
dwarrelblaadjes, rood en geel,
buiten vind je al die schatten
van de herfst, zoveel, zoveel,
regenvlagen, hagelbuien,
pijpenstelen, hondenweer.**

**Maak een paraplu van blaadjes
en geen druppel raakt je meer.
Spinnenwebben, nevelsierten,
de geheimen van de mist,
wie dit feest niet mee wil vieren
heeft zich in de herfst gemist.**